

ပွိုင့် (ရိုးရာဝန်းကျင်ဖြင့်တင်ရေးအဖွဲ့)

အမှတ် (၆၈၇) ကြို့တုန်း စလမ်း(တောင်) အရှေ့ကြို့တုန်း၊ အင်းစိန် - ရန်ကင်း။

ရုံးဖုန်း / ၀၉-၂၅၄ ၂၄၉ ၄၉၄

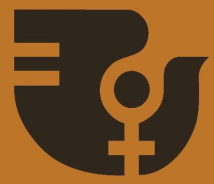
ဖေ့(စ်)ဘွတ်လိင်စာ / <https://www.facebook.com/PromotionOfIndigenousandNatureTogether>

အင်တာနက်လိင်စာ / www.pointmyanmar.org

အီးမေးလ် / point.org.mm@gmail.com

မိဒေါ်ဆိုတာ ဘာလဲ

စိတ်ဒီစီးတက်နဲ့ မှတ်တမ်းမနုလဲနဲ့

စံဉ်ဒီစံးတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်။

CEDAW (Convention on the Elimination of all Forms of Discrimination Against Women) စံဉ်ဒီစံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဘၣ်ယးဒီး ထံကီၢ်အါဘၣ်အတၢ်အာၣ်လီၤတူၢ်လိၣ်သကိးဘၣ်ထွဲဒီး ပှၤကူပှၤကညီအတၢ်ခွဲး တၢ်ယၢ်, လီၤဆီဒၣ်တၢ်ပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤဒီး ဖိသၣ်တဖၣ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အပူၤတၢ်ဘၣ်သ့ၣ် ဘၣ်သးအလံၣ်တၢ်ကွဲးအပူၤန့ၣ် အိၣ်ဝဲဒီးပှၤကူပှၤကညီအဂီၢ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အတၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢတဖၣ်ဒီး တၢ်လၢထံကီၢ် ပဒိၣ်တဖၣ်ကဘၣ်မၤလၢပွဲၤက့ၤဝဲ ဒ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်ဘၣ်သ့ၣ်ဘၣ်သးအိၣ်ဝဲလၢအဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်မၤလၢပွဲၤက့ၤ အမူအဒါတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ထံကီၢ်အပဒိၣ်န့ၣ်လၢစံဉ်ဒီအဂီၢ် တၢ်ဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တုၤသိးသိးလၢပှၤကိးဂၤအဂီၢ်န့ၣ် ကဘၣ်တူၢ်လိၣ်ဝဲ, ဒီးလၢအမ့ၢ်ပိၣ်မုၢ်တဂၤအယိ တၢ်အိၣ်ဒီးတူၢ်ဒုၣ်တၢ်ဆၢလၢတၢ်ရူလိၣ်ဘၣ်ထွဲတဘၣ်အိၣ်ဝဲဘၣ်, ဒီး ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ ပှၤကူပှၤကညီအတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် ကအိၣ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ် ကဘၣ်ဟံးန့ၢ်မူဒါဒီး လူၤပိၣ်ထွဲဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢစံဉ်ဒီအပူၤန့ၣ်, ထံကီၢ်ပဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်မၤဝဲ ဒ်သိးတၢ်ပၢ်တၢ်ဒုၣ်တၢ်ဆၢလၢတၢ်ရူလိၣ်ဘၣ်ထွဲဒီး ပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤအတၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢသ့ၣ်တဖၣ်သ့ၣ်အိၣ်ဝဲတဂ့ၤအဂီၢ်လီၤ. ပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိး ကဘၣ်သးကျဲၤ ပၢ်လီၤအတၢ်တိၣ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တုၤသိးဒီး ပှၤဂၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

စံဉ်ဒီန့ၣ် ဘၣ်တၢ်ပၢ်ဂၢ်ပၢ်ကျၢၤအီၤဖဲ ၁၉၇၉န့ၣ်, လါဒိၣ်စ့ဘၢၣ် (၁၈)သီဖဲ ဘီမုၢ်စၢၤဖျိၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အခါ, ဒီး မူထီၣ်ဂံၤထီၣ်ဝဲဒၣ်ဖဲ ၁၉၈၁န့ၣ်, လါစ့းပတုၤဘၢၣ်(၃)သီ အနံၤန့ၣ်လီၤ. တုၤဖဲ ၂၀၀၈န့ၣ်အခါန့ၣ်, ထံကီၢ်(၁၈၅)ဘၣ် ပၢ်ဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်န့ၣ်လီၤ.

စီဒေါဆီသည်မှာအဘယ်နည်း။

CEDAW (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women) စီဒေါဆီသည်မှာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးသဘောတူညီချက်၊ အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်များ၏ အခွင့်အရေးတို့ကို ရည်ညွှန်းပါသည်။ ညီလာခံတွင် သဘောတူညီချက်စာတမ်းတွင် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာမူဝါဒများ၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရမှာ ညီလာခံတွင် သဘောတူညီထားသည့် ဖြည့်ဆည်းပေးရမည့်တာဝန်များ ပါရှိပါသည်။

စီဒေါအတွက် နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် တန်းတူညီမျှအသိအမှတ်ပြုခြင်း၊ အမျိုးသမီးတစ်ဦးဖြစ်ခြင်းကို အခြေခံ၍ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုမရှိဘဲ လူ့အခွင့်အရေးများ ခံစားခွင့်ရှိခြင်းတို့ကို ကျင့်သုံးလိုက်နာမှုရှိစေရေးအတွက် တာဝန်ယူရန် လိုအပ်ပါသည်။

စီဒေါတွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရမှာ အမျိုးသမီးများအား တိုက်ရိုက်ခွဲခြားဆက်ဆံသည့် ဥပဒေများ မရှိစေရေးအတွက် ပိုမိုဆောင်ရွက်ရပါမည်။ အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ ဘဝတွင်အမှန်တကယ်တန်းတူညီမျှမှုကို ခံစားနိုင်မည့် အစီအမံများကိုလည်း ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရပါမည်။

စီဒေါကို ၁၉၇၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ(၁၈)ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံတွင် အတည်ပြုခဲ့ပြီး၊ ၁၉၈၁ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ(၃)ရက်နေ့တွင် အသက်ဝင်ပါသည်။

၂၀၀၇ ခုနှစ်အထိ နိုင်ငံပေါင်း (၁၈၅)နိုင်ငံ ပူးပေါင်းပါဝင်ခဲ့ပါသည်။

ဘဉ်မနုၤယိစံၣ်ဒီန့ၣ်အကါဒိၣ်ဝဲဒၣ်လဲၣ်၊

- ၁။ စံၣ်ဒီန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီအစုကဝဲၤအဂ့ၤဒီး လၢပဲၤဝဲဒၣ်ထဲတမၤဧၤလၢထံကီၢ်အါဘုၣ်ပၣ်ဖျိၣ် ထီၣ်သးဒီး ဒူးအိၣ်ထီၣ်သကိးဝဲ, လၢ တၢ်ကသဒီသဒါပိၣ်မ့ၢ်ပိၣ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.
- ၂။ လၢစံၣ်ဒီအပူၤန့ၣ် တၢ်ပၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ပိၣ်ခွါဒီး ပိၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ကဘဉ်အိၣ်ဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ထဲ သိးသိး အတၢ်သိၣ်တၢ်ဘျးန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အခီပညီမ့ၢ်ဝဲဒၣ်လၢ ပိၣ်ခွါဒီး ပိၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အ ဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်, တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျးအခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိမ့ၢ်ဝဲဒၣ်သိးကဘဉ်အိၣ်ဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒ်သိးသိး ထဲသိး သိးအယိ, တမ့ၢ်ထဲ တၢ်အုၣ်ကီၤအဂီၢ်ဧၤဘဉ်, မ့မ့ၢ်, မ့ၢ်ဝဲဒၣ်သိးတၢ်ကဒီးန့ၢ်ဘဉ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အဘျး အဖျိၣ်ဒ်သိးသိးထဲသိးသိး အဂီၢ်လီၤ.
- ၃။ လၢစံၣ်ဒီအပူၤန့ၣ်ယ တၢ်ပၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်တၢ်ပၣ်တၢ်ဒုၣ်တၢ်ဆၢလၢတၢ်ရုလိၣ်ဘဉ်ထွဲအပူၤအခီပညီ လၢ ပဲၤပဲၤ န့ၣ်လီၤ.
- ၄။ ထံကီၢ်ကိးဘုၣ်ဒဲးလၢဆဲးလီၤစုတၢ်ပနီၣ်လၢစံၣ်ဒီအပူၤန့ၣ်, ဒ်တၢ်အိၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်ဘိးဘဉ် သ့ၣ်ညါ အပူၤအသိး, တၢ်သိၣ်တၢ်သီစၢၤယၢ်အဝဲသ့ၣ်လၢ ကဘဉ်မၤလၢပဲၤတၢ်ဂ့ၢ်လၢအအိၣ်ဝဲသ့ၣ် တဖၣ်ခဲလၢၣ်, ဒီး ကဘဉ်သဒီသဒါပိၣ်မ့ၢ်သ့ၣ် တဖၣ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် ဒ်ပုၤကူပုၤကညီအတၢ်ခွဲး တၢ်ယၢ်အိၣ်ဝဲအသိးလီၤ.
- ၅။ လၢစံၣ်ဒီအပူၤန့ၣ်, ဘၢၣ်ကဝီၤတဆီဘဉ်တဆီကိး ဆီဒဲး, ဒ်အမ့ၢ်ဝဲဟံၣ်ဒုၣ်ယိထၢပူၤသရၣ်ကဝီၤ, တၢ် အိၣ်တၢ်ဆိး ရုလိၣ်ဘဉ်ထွဲအဘၢၣ်ကဝီၤ, တၢ်ဆါ တၢ်ပူၤလီၢ်အဘၢၣ်ကဝီၤ, ဒီးကီၢ်စဲၣ်ပူၤမ့ၢ်-ခွါ အတၢ်ရုလိၣ်ဘဉ်ထွဲတၢ်ခွဲး တၢ်ယၢ်တတုၤသိးလိၣ် သးအက့ၢ်တဖၣ် ဘဉ်တၢ်ပၣ်ဖျါဝဲစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. လၢစံၣ်ဒီအပူၤန့ၣ်နီၢ်တဂၤစုၣ်စုၣ်အဘၢၣ် ကဝီၤလၢ အမ့ၢ်ဝဲဒၣ်ဟံၣ်ပူၤယိပူၤ ပိၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အတၢ် ခွဲးတၢ်ယၢ်ဘဉ်တၢ်မၤတတီၤလိၤအီၤအဂ့ၢ်န့ၣ် ပၣ်ဖျါစ့ၢ်ကိးဝဲဒၣ်လီၤ.
- ၆။ ဒ်စံၣ်ဒီအတၢ်အိၣ်သးအသိး, လၢတၢ်ကမၤဂ့ၤထီၣ်ဒီး သဒီသဒါပိၣ်မ့ၢ်ပိၣ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ခွဲးတၢ် ယၢ်အဂီၢ်န့ၣ်, လၢကမျၢၢ်တၢ်ကရၢကရိသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်ဖိးအိၣ်မၤအိၣ်အတၢ်မၤသ့ၣ် တဖၣ်အပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပုၤတဂၤစုၣ်စုၣ်အဂီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤန့ၣ်, ထံကီၢ်တၢ်ပၤတၢ်ပြးပဒိၣ်ကဘဉ်ဟံးန့ၢ်မ့ၢ်ဒါန့ၣ်လီၤ.
- ၇။ ဒ်စံၣ်ဒီတၢ်အိၣ်သးအသိး, တၢ်လၢအမ့ၢ်တၢ်နီးတၢ်ဘျးလၢ ပိၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အဖီ ခိၣ်, ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ကွၢ်အံၣ်ကွၢ်ဆိးအဝဲသ့ၣ်, ဒီးတၢ်ပၣ်လုၢ်ပၣ်ပူၤထဲပိၣ်ခွါသ့ၣ်တဖၣ်, ဒီးဒူးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ဒုၣ်တဆၢ အတၢ်ထံၣ် ဒီးလုၢ်လုၢ်ထူသန့သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်, ထံကီၢ်တၢ်ပၤတၢ်ပြးအပဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ကဘဉ်မၤဟါမၢ်ကွံၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

လၢစံၣ်ဒီ အလံၣ်တၢ်ကွဲးဘိးဘါသ့ၣ် ညါအပူၤန့ၣ် တၢ်ပၣ်ဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲ ဒ်တၢ်ဂ့ၢ်အကလုၢ်ကလုၢ် လၢတၢ် ဘဉ်သးဒီးဆီၣ်ဝဲအီၤသ့ၣ်တဖၣ်, ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢဘဉ်တၢ်ယုထံၣ် သ့ၣ်ညါအီၤသ့ၣ်တဖၣ် စ့ၢ်ကိး န့ၣ်လီၤ.

အဘယ်ကြောင့် စီဒေါအရေးကြီးပါသနည်း။

- ၁။ စီဒေါသည် အမျိုးသမီးများ၏အခွင့်အရေးကို အလေးထားမြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ကာကွယ်ခြင်းအတွက် စနစ်တကျရေးဆွဲထားသည့် လုံးဝဥသည့်ပြီးပြည့်စုံသည့် တစ်ခုတည်းသော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေလက်နက်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။
- ၂။ စီဒေါတွင် အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများအကြားပြီးပြည့်စုံသော တန်းတူညီမျှမှုမူဝါဒကို ဖော်ညွှန်းထားပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အမျိုးသားနှင့် “ အမျိုးသမီးများအကြားတန်းတူ” ညီမျှ မူဝါဒကို အခြေခံခြင်းကြောင့် အခွင့်အရေးတန်းတူညီမျှမှုအတွက်ကို အာမခံခြင်း မျိုးသာ မဟုတ်ဘဲ အမှန်တကယ် အကျိုးတူခံစားနိုင်စေ ခြင်းဖြစ်ပါသည်။
- ၃။ စီဒေါတွင်ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း၏ အဓိပ္ပါယ် အပြည့်အစုံကိုဖော်ပြထားပါသည်။
- ၄။ စီဒေါသည် ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုး၍ အတည်ပြုထားသော နိုင်ငံအားလုံးအား ညီလာခံ၏ ကြေညာချက်အားလုံးကို ဖြည့်ဆည်းလိုက်နာရန်၊ ကာကွယ်ရန်နှင့် အမျိုးသမီးများ၏ လူ့အခွင့်အရေးကိုလေးစားရန် ဥပဒေအကြောင်းအရ ချည်နှောင်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

စီဒေါကြေညာစာတမ်းတွင် အထွေထွေထောက်ခံချက်များနှင့် လေ့လာတွေ့ရှိချက်များကိုလည်း ဖော်ပြထားပါသည်။
- ၅။ စီဒေါတွင်နယ်ပယ်၊ အဆင့်အားလုံးဖြစ်သည့် မိသားစုအတွင်း၊ လူမှုအသိုက်အဝန်းအတွင်း၊ ဈေးကွက်နှင့် ပြည်နယ်ဒေသအတွင်း ကျား/မရေးရာမညီမျှမှုများကို ရည်ညွှန်းဖော်ပြထားပါသည်။ စီဒေါသည် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးနယ်ပယ်ဖြစ်သော အိမ်တွင်း၌ အမျိုးသမီးများ၏ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်ခံရမှုများကိုပါ ဖော်ပြထားပါသည်။
- ၆။ စီဒေါအရ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းစီအနေဖြင့် အမျိုးသမီးအခွင့်အရေးများကို မြှင့်တင်၊ ကာကွယ်ရေးအတွက်နိုင်ငံတော်မှ တာဝန်ခံရန်လိုအပ်ပါ သည်။
- ၇။ စီဒေါတွင် အမျိုးသမီးများ၏ တိုးတက်မှုကို အဟန့်အတားဖြစ်စေသည့် နိမ့်ကျခြင်း၊ မြင့်မြတ် ခြင်း အတွေးအခေါ်ပိုင်းတွင် နက်ရှိုင်းစွာတည်ရှိနေသော ဘက်လိုက်ခြင်းများ၊ ဓလေ့ထုံးတမ်းများနှင့် အခြားအပြုအမူအားလုံးကို နိုင်ငံတော်မှပယ်ဖျက်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။

စံဒီအတင်သိပ်တင်ကျာအဂ်ထံးသွန်တဖန်မုဂ်ဝဲဒ်လဲဒ်။

လာစံဒီအပူန့ၣ် ပိၣ်မုၣ်ပိၣ်မၤသွန်တဖန် အပူၤကူၤပူၤကညီအတင်ခွဲးတၢ်ယၢ်န့ၣ်သ့ၣ်လီၤအသး
လာတၢ်ဂ့ၢ်(၃)ထံၣ်အဖီ ခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

- ၁။ တၢ်ရုၤလိၣ်ဘၣ်ထွဲအပတီၢ်တုၤသးသးလာအမုၢ်ဝဲတီဝဲ
- ၂။ တၢ်ဒုၣ်တၢ်ဆၢလာတၢ်ရုၤလိၣ်ဘၣ်ထွဲအဖီခိၣ်တဘၣ်အိၣ်ဝဲဘၣ်.
- ၃။ ထံၣ်တၢ်ပၤတၢ်ပြးပဒိၣ်အမူအဒါတဖန်

တၢ်ကျာခိၣ်သ့ၣ်လာအဖီခိၣ်တဖန်အံၤ တမ့ၢ်ထဲတၢ်ကသ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ်တၢ်ရုၤလိၣ်ဘၣ်ထွဲအတၢ်ဒုၣ်
တၢ်ဆၢလာ ပိၣ် မုၣ်ဒီးပိၣ်ခွါတဖန်အဘၢၣ်စၢၤဇိၤဘၣ်, မ့မ့ၢ်, ကယဲၢ်မ့ၢ်တၢ်လာအတြီဘၣ်ပိၣ်မုၣ်သ့ၣ်တဖန်
အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒီး တၢ်သဘျု အတၢ်လုၢ်တၢ်လၢ်အတၢ်ဟံးယၢ်တဖန်, တၢ်မၤစ့ၤလီၤကွံၣ်အီၤအကျဲ
အပူၤဒီး တၢ်ကူၣ်တၢ်ဆးတဖန် ကအိၣ်ထီၣ် ဝဲအဂီၢ်, မုၢ်ဝဲတၢ်မၤစၢၤအဂ့ၤတဖန်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်
သ့ၣ်တခါ ဘၣ်တခါန့ၣ်, အိၣ်ဒီးအတၢ်လီၤဆီဒၣ်ဝဲ, ဒီးအိၣ်ဒီး တၢ်ဘျးစဲလိၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်
သ့ၣ်သာဘီလိၣ်မ့ၢ်ဘၣ်တၢ်ပၤဖျိၣ်ထီၣ်အီၤန့ၣ်, တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်သိၣ် တၢ်ကျာလာအလာဝဲပွဲၤဝဲ, လၢ
ပိၣ်မုၣ်သ့ၣ်တဖန်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အဂီၢ်သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

စီဒေါ၏ အခြေခံမူများမှာအဘယ်နည်း။

စီဒေါတွင်အမျိုးသမီးတို့၏ လူ့အခွင့်အရေးများကို မူ(၃)ရပ်ပေါ်တွင် အခြေခံထားပါသည်။

၁။ စစ်မှန်သောတန်းတူညီမျှမှု

၂။ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုမရှိခြင်း

၃။ နိုင်ငံတော်၏တာဝန်များ

အထက်ပါမူများသည် ကျား/မရေးရာခွဲခြားဆက်ဆံမှုများကို အသိအမှတ်ပြု နားလည်ရန်သာမဟုတ်ဘဲ၊ အမျိုးသမီးများ၏ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်တို့ကို အဟန့်အတားဖြစ်စေသည့် တားဆီးမှုများ၊ အစွဲအလမ်းများကို လျော့နည်းစေမည့် နည်းလမ်းများနှင့် ဗျူဟာများချမှတ်နိုင်ရေးအတွက် နည်းလမ်းကောင်းများဖြစ်ပါသည်။ မူတစ်ခုချင်းစီသည် ထူးခြားမှုရှိပြီး၊ အပြန်အလှန်ဆက်စပ်မှုရှိပါသည်။ မူသုံးခုစလုံးကို ပေါင်းစပ်ပါက ပြီးပြည့်စုံသော အမျိုးသမီးအခွင့်အရေးများအတွက် အခြေခံမူကို ချမှတ်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၁. တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢအဂ့ၢ်ထံးလၢအဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ရူလိၣ်ဘၣ်ထွဲအပတီၢ်တုၤသိးသိးလၢ အမ့ၢ်ဝဲတီဝဲတဖၣ်.

☐ တၢ်လၢအလီၢ်အိၣ်ဝဲ, လၢတၢ်အပတီၢ်တတုၤသိးလိၣ်သးအဂီၢ်တဖၣ်

- တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ကဘၣ်တုၤသိးလိၣ်သး
- တၢ်လူၤထီၣ်တၢ်ပတီၢ်ကတုးသိးလိၣ်သးအဂီၢ် ကတုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးဝဲ.
- တၢ်ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အဘျးအဖျိၣ်တုၤသိးလိၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ရူလိၣ်ဘၣ်ထွဲအပတီၢ်တုၤသိးသိးလၢအမ့ၢ်ဝဲတီဝဲအတၢ်ကွၢ်စိန့ၢ်မ့ၢ်ဝဲ, လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီ, တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢ, ဒီးတၢ်တိၣ်ကျဲၤလီၤတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၢ်, တၢ်ထံၣ်ဘၣ်ထွဲဒီး ပိၣ်မုၢ်-ပိၣ်ခွါအတၢ် အိၣ်သးတၢ်ဝ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. တၢ်ကဘၣ်ကမံသမိးဒီးယုထံၣ်န့ၢ်တၢ်ဝ့ၢ်ဘၣ်ယၢ်ဒီး ပိၣ်မုၢ်-ပိၣ်ခွါသ့ၣ်တဖၣ် အဘၢၢ်စၤ တၢ်အိၣ်သးလီၤဆီသ့ၣ်တဖၣ်အဂ့ၢ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်အိၣ်သးလီၤဆီလိၣ် သးသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်အဂ့ၢ်န့ၢ်, အလီၢ်အိၣ်လၢ တၢ်ကဘၣ်န့ၢ်ပၢၢ်တၢ်ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဟံးယၢ်တၢ်စ့ၢ်တၢ် န့ၢ်ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ရူလိၣ်ဘၣ်ထွဲဒီး လုၢ်လၢထူသန့ၤလၢ အကမၣ် တဖၣ်, ဒီးတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သး အဖီခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂ့ၢ်လီၤ. လၢတၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါ မုၢ်-ခွါ သ့ၣ်တဖၣ်အတၢ် ဝ့ၢ်အဖီခိၣ်န့ၢ်, တၢ်အိၣ် အသးမ့ၢ်ဒ်သိးလိၣ်သးဘၣ်ဆၣ်, တၢ်ဟံးယၢ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၢ်အကမၣ်လၢ ထီၣ်ဘၣ်ထွဲဒီးဒ်ပိၣ်မုၢ်သ့ၣ် တဖၣ်ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အဘျးအဖျိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်တၢ်ကဘၣ်မၤဘၣ်က့ၤအီၤ, ဒီးပိၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ကဒီးန့ၢ် ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒီး တၢ်သဘျုးလၢလၢပဲၤပဲၤအဂီၢ်, တၢ်ကယုဒီး ထံၣ်န့ၢ်ကျဲကပူၤအဂီၢ်ကမ့ၢ်ဝဲ တၢ်မၤစၤန့ၢ်လီၤ.

တၢ်အဒိ - တဘျီန့ၢ်ထီၣ်လဲၤအိၣ်ဝဲတဘျီဒီးထွဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်တဒုလီၤ. တဟါန့ၢ်ထံၣ်ဟီၣ် ခိၣ်ကွဲးအိၣ် ဝဲထီၣ်လဲၤအမ့ၢ်, ဒီးပၢၢ်လီၤန့ၢ်ဝဲတၢ်အိၣ်လၢဒွဲးဝါစဲအပူၤဒီးမ့ၢ်လၢထီၣ်လဲၤန့ၢ်အနိၣ်ထီဝဲအယိ အိၣ်တၢ်အိၣ်အံၤ တသ့ဘၣ်.

လၢခံတနံၤန့ၢ်ထီၣ်လဲၤကွဲးအိၣ်က့ၤထွဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အမၤဒီးဒၤန့ၢ်လီၤတၢ်အိၣ်လၢပီၤပူၤအယိ ထွဲၣ်ဟီၣ် ခိၣ်လၢအနိး ဖျၢ်အယိအိၣ်တၢ်အိၣ်အံၤတသ့ဘၣ်.

ဒ်ထွဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီး ထီၣ်လဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အနိးမ့ၢ်လၢကအိၣ်တၢ်အဂီၢ်ဘၣ်ဆၣ်, မ့ၢ်လၢအတၢ်အိၣ်သး တဒ်သိးအယိ, ကအိၣ်တၢ်အဂီၢ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်လီၤဆီဝဲအသိး ပှၤကူပှၤကညီသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်စ့ၢ်ကီးအတၢ် လိၣ်ဘၣ်တၢ်ဒ်သိးဘၣ်လၢ တၢ်တဲ ဖိအံၤအပူၤ, တၢ်ဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒ်သိးသိးဘၣ်ဆၣ်လၢတၢ် ဒုးအိၣ်လိၣ်သးတၢ်အိၣ်န့ၢ် အဝဲသ့ၣ်တဒီး န့ၢ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အဘျးအဖျိၣ်နီတဂၤဘၣ်. (တဂၤကဘၣ် အိၣ်တၢ်အဂီၢ်န့ၢ်တဘၣ်ဘျးဘၣ်ဒါလိၣ်သးဒီးအဂၤ တဂၤအဂီၢ်ဘၣ်) လၢတၢ်န့ၢ်အယိအလီၢ်အိၣ်လၢတၢ် ကဘၣ်သးကျဲန့ၢ် အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဒ်အကြးဝဲဘၣ်ဝဲဒီး အီၤစုၣ်စုၣ် အသိးလီၤ.

၁။ စစ်မှန်သောတန်းတူညီမျှမှု၏အခြေခံမူများ

- စစ်မှန်သောတန်းတူညီမျှမှု၏လိုအပ်ချက်များ
 - တန်းတူညီတူအခွင့်အရေး
 - တန်းတူညီတူလက်လှမ်းမီမှု
 - တန်းတူညီတူ အကျိုးအမြတ်ခံစားခွင့်ရရှိရေးတို့ဖြစ်ပါသည်။

စစ်မှန်သော တန်းတူညီမျှမှု၏ ရည်မှန်းချက်မှာ ဥပဒေ၊ မူဝါဒနှင့် စီမံကိန်းများအနေဖြင့် ကျား/မရေးရာအမြင်ရှိရန်ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသားတို့အကြား ကွဲပြားခြားနားမှုကို ဆန်းစစ်မှုရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။ အဆိုပါကွာခြားချက်များကို အခြေခံ၍ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုစံနှုန်းများမှတစ်ဆင့် မှားယွင်းသော အယူအဆများ၊ နိုင်ငံရေးတည်ဆောက်မှုများကို သိရှိနားလည်ရန် အရေးကြီးပါသည်။ ကျား/မရေးရာ ဆန်းစစ်ခြင်းသည် အမျိုးသားများနှင့် အခြေအနေတူညီသော်လည်း အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ အခွင့်အရေးများခံစားခွင့်ရှိခြင်းမှ အမြဲဟန့်တားခံရသည့် မှားယွင်းသော အယူအဆများကို မှန်ကန်မှုရှိ လာစေရန်နှင့် အမျိုးသမီးများ ၎င်းတို့၏ အခွင့်အရေးများ၊ လွတ်လပ်မှုများကို ပြည့်ဝစွာခံစားနိုင်ရေးအတွက် နည်းဗျူဟာများချမှတ်ရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေပါသည်။

ဥပမာအားဖြင့် - တရံရောအခါက ငှက်ကျားတစ်ကောင်းနှင့် မြေခွေးတစ်ကောင်ရှိကြပါသည်။ မြေခွေးက ငှက်ကျားအား ညစာစားရန်အိမ်သို့ ဖိတ်ခေါ်ပြီးအစာများကို ပန်းကန်ပြားဖြင့်တည်ခင်းကျွေးရာ ငှက်ကျားမှာ ၎င်း၏ရှည်လျားသောနှုတ်သီးကြောင့် စား၍မရပေ။

နောက်တစ်နေ့တွင် ငှက်ကျားက မြေခွေးကို ညစာစားရန်ဖိတ်ခေါ်ပြီး လည်တိုင်ရှည်ခွက်ဖြင့် အစားများကို ထည့်၍ကျွေးရာ မြေခွေးမှာ ၎င်း၏တိုသောလျှာကြောင့် စားမရပါ။

မြေခွေး၏လျှာနှင့် ငှက်ကျား၏နှုတ်သီးတို့မှာ အစာစားရန်ဖြစ်သော်လည်း၊ ပုံစံကွဲပြားမှုကြောင့် မတူညီသော နည်းလမ်းလိုအပ်ခြင်းသည် လူတို့၏ မတူညီသော လိုအပ်မှုကို ရည်ညွှန်းပါသည်။ ပုံပြင်သည် တစ်ခါတစ်ရံတူညီသော အခွင့်အရေးကိုပေးသော်လည်း (နှစ်ကောင်စလုံးကို အစာကျွေးခြင်း) ရလဒ်မှာ တရားမျှတခြင်း(သို့)တူညီသည့်အကျိုးကို မရရှိနိုင်ပေ။ (တစ်ကောင်၏ အစာစားသည့်နည်းမှာ အခြားတစ်ကောင်အတွက် ဆီလျော်မှုမရှိခြင်း)။ သို့ဖြစ်ပါ၍ တန်းတူရည်တူအခွင့်အရေးများ သီးခြားဆောင်ရွက် ပေးမှုမျိုးလိုအပ်ပါသည်။

၂. တၢ်ဒုၣ်တၢ်ဆၢလၢတၢ်ရူလိၣ်ဘၣ်ထွဲသ့တအိၣ်ဝဲအဂီၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢအဂံၢ်ထံး

စံၣ်ဒီတၢ်ကွဲး, အဆၢကရူၢ် - ၁

တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဒုၣ်တၢ်ဆၢလၢ တၢ်ရူလိၣ်ဘၣ်ထွဲဒီး ပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤသ့ၣ်တဖၣ် အဖီခိၣ်အခိပညီန့ၣ် ပၣ်ဖျါထီၣ် ဝဲဒၣ်လၢ “တၢ်ပၣ်လီၤဆီအီၤ, တၢ်တပၣ်လုၢ်ပၣ်ပွၤအီၤ, တၢ်ကဟ့ၣ်ခွဲးဟ့ၣ်ယၢ်အီၤမ့ၢ်လၢ တမ့ၢ်တၢ်ဒိပိၣ်ခွါသီးဘၣ်အယိ, ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်ဝဲဒိသီးတၢ်ကအိၣ်ဒီး တၢ်စိတၢ်မီၤလၢ အဝဲသ့ၣ် အဖီခိၣ်, မ့တမ့ၢ်တၢ်ကဒုးအထီၣ်တၢ်အိၣ် အသး, မ့တမ့ၢ်တၢ်တပၣ်လုၢ်ပၣ်ပွၤအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်, ဒီးမ့ၢ် တၢ်ဟံးန့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်အဖီခိၣ်, မ့တမ့ၢ် မၤတံၣ်တၢ်အဝဲသ့ၣ်ဒီး လၢတၢ်ဆီဟံၣ်ဆီယိအဖီ ခိၣ်န့ၢ် တၢ်တပၣ်ကဲအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်. လၢထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်ဂ့ၢ်, တၢ်ဖံးအိၣ်မၤ အိၣ်အကျိၤအကွၢ်, ပှၤကူပှၤကညီ အတၢ်ရူလိၣ်ဘၣ်ထွဲ, တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ, တၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီး ထံဖိကီၢ်ဖိဒီး ဘၢၣ်ကဝီၤ အဂ့ၢ်အဂၤသ့ၣ်တဖၣ် အပူၤန့ၢ်ပိၣ်ခွါဒီးပိၣ်မုၢ် သ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒီး တၢ်သဘျၢအဖီခိၣ်တၢ်ဒိသီးလိၣ်သးန့ၢ် မ့ၢ်ဒၣ်ထဲ တၢ်အိၣ်ဖျါတဆံးတက့ၢ်ဇၢ”န့ၢ်လီၤ.

- ဒိစံၣ်ဒီတဲဝဲအသီး, ထံကီၢ်ပဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢအသန့သ့ၣ်တဖၣ်, ဒီးတၢ်ဖံးတၢ်မၤ အတၢ်တိၣ် ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၢ်, ဒိသီးတၢ်ဒုၣ်တၢ်ဆၢလၢတၢ်ရူလိၣ်ဘၣ်ထွဲဒီး ပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤသ့ၣ် တဖၣ်သ့တအိၣ်ဝဲ အဂီၢ်န့ၢ်, ကဘၣ်မၤဝဲဒၣ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးန့ၢ်လီၤ. အခိပညီမ့ၢ်ဝဲ, ထံကီၢ်ပဒိၣ် သ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်, မ့ၢ်လၢပိၣ်မုၢ် ပိၣ်မၤ သ့တဖၣ်အနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတၢ်အိၣ်အသးဒီး တၢ်ဘၣ်ထွဲဒီး အဝဲ သ့ၣ်အနီၣ်ခိတၢ်အိၣ်အသးအယိမ့ၢ်ဂ့ၢ်, လုၢ်လၢ် ထူသန့သ့ၣ်တဖၣ်အယိမ့ၢ်ဂ့ၢ်န့ၢ်, ကဘၣ်မၤလီၤ တံၢ်ဝဲဒိသီးသ့တကဲထီၣ်တၢ်လၢတြီဘၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ခွဲး တၢ်ယၢ်တဂ့ၢ်အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.
- စံၣ်ဒီအတၢ်တဲဘၣ်ယးဒီး တၢ်ပၣ်တၢ်ဒုၣ်တၢ်ဆၢလၢ ပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ်န့ၢ်မ့ၢ်ဝဲ, တၢ် ပၣ်တၢ်ဒုၣ် တၢ်ဆၢလၢမုၢ်န့ၢ်တၢ်အိၣ်သးအဖီခိၣ်အယိ, တၢ်ပၣ်လီၤဆီဒီး တြီအဝဲသ့ၣ်အကလုၢ် ကလုၢ်, မ့တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီး, မ့ၢ်လၢပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်အပတီၢ်ဖုၣ်အယိ, လၢတၢ်လီၢ်တနီၤနီၤန့ၢ် တကြးဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဘၣ် အတၢ်လုၢ်တၢ်လၢ်ထူသန့သ့ၣ်တဖၣ်ခဲလၢၣ်န့ၢ်လီၤ.
- စံၣ်ဒီပၣ်ဖျါဝဲဒၣ်လၢ, တၢ်ပၣ်လီၤစဲယဲၤသးလၢတၢ်အဲၣ်ဒီးပၣ်တၢ်ဒုၣ်တၢ်ဆၢမ့ၢ်ဂ့ၢ်, လၢတၢ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်လၢ အယိ ကဲထီၣ်တၢ်ပၣ်တၢ်ဒုၣ်ဘၣ်ဆၢမ့ၢ်ဂ့ၢ်, တၢ်ကဘၣ်ယုသ့ၣ်ညါအီၤဒီးမၤဟါမၢ်ကွံၣ်အီၤခံမၤလိၣ် န့ၢ်လီၤ.

၂။ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုမရှိခြင်းအခြေခံမူ

စီဒေါအပိုဒ်-၁

အမျိုးသမီးများအား ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုရာတွင် “ ခွဲခြားထားခြင်း၊ ထုတ်ပယ်ထားခြင်း၊ ကန့်သတ်ချုပ်ချယ်ခြင်းတို့အား လိင်မတူညီခြင်းအပေါ်အခြေခံ၍ ပြုလုပ်ထားခြင်းဖြစ်ပြီး ထိုအချက်သည် သြဇာလွှမ်းခြင်းသို့မဟုတ် ပိုမိုဆိုးရွားစေရန်ရည်ရွယ်ခြင်း သို့မဟုတ် အသိအမှတ်မပြုခြင်း၊ အမျိုးသမီးများအား အသုံးပြုခြင်းသို့မဟုတ် အနှောက်အယှက်ပြုခြင်း၊ အိမ်ထောင်ပြုထားခြင်းကို ပဓာနမထားခြင်းတို့အား နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ အများပြည်သူနှင့်ဆိုင်သော သို့မဟုတ် အခြားမည်သည့် နယ်ပယ်တွင်မဆို အမျိုးသားများနှင့် အမျိုးသမီးများတို့၏ လူ့အခွင့်အရေးသို့မဟုတ် အဓိကကျသော လွတ်လပ်မှုတို့တွင် အခြေခံသောတူညီမျှခံစားရခြင်းအပေါ်တွင် မူတည်သည်” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။

- စီဒေါအရနိုင်ငံတော်အစိုးရများအနေဖြင့်၎င်းတို့၏မူဝါဒများ၊ စီမံကိန်းများနှင့် လုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသမီးများအား ခွဲခြားဆက်ဆံမှုမရှိစေခြင်းကို သေချာမှုရှိစေရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ နိုင်ငံတော်အနေဖြင့် အမျိုးသမီးများ၎င်းတို့၏ ဇီဝဗေဒဆောက်တည်မှု၊ ခန္ဓာကိုယ်တည်ဆောက်မှု ဇီဝကမ္မဖြစ်စဉ် သို့တည်းမဟုတ် ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းများအရ အခွင့်အလမ်းမသာသော အခြေအနေမျိုးမဖြစ်စေရေးကို သေချာမှုရှိစေရပါမည်။
- စီဒေါတွင်အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းဆိုရာ၌ လိင်ဖြစ်စဉ်အပေါ် အခြေခံ၍ ခွဲခြားခြင်း၊ ဖယ်ထားခြင်း(သို့) တားမြစ်ခြင်းပုံစံအားလုံး(သို့) အမျိုးသမီးများသည် နိမ့်ကျသဖြင့် အချို့အဆင့်၊ အကျိုးခံစားခွင့်နှင့် ရပိုင်ခွင့်များနှင့် မသင့်လျော်ဟုလူမှု၊ ယဉ်ကျေးမှုအရ တွေးခေါ်ယူဆချက်အားလုံးကို ရည်ညွှန်းပါသည်။
- စီဒေါသည် တမင်ရည်ရွယ်သည့် တိုက်ရိုက်ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းနှင့် မရည်ရွယ်သော သွယ်ဝိုက်သည့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းနှစ်မျိုးစလုံးကို ဖော်ထုတ်ဖယ်ရှားရန်ရည်ရွယ်ပါသည်။

- တပ်ပင်လီဝဲယံသးလၢ တၢ်အဲၣ်ဒီးပၢ်တၢ်ဒူၣ်တၢ်ဆၢစံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ, လၢတၢ်ပၢ်သးဒ်အံၤအယိ, တၢ်ပၢ်တၢ် ဒူၣ်တၢ်ဆၢလၢပိၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ်ဒီး ဂုၣ်ကျဲးစးဆိၣ်ဘိၣ်ဆိၣ်ဘၢ အဝဲသ့ၣ်လၢကျဲးကိးဘိၣ်ဒဲးန့ၣ်လီၤ.
- လၢတၢ်ဂ့ၢ်အဂၤအဂၤအယိ ကဲထီၣ်တၢ်ပၢ်တၢ်ဒူၣ်တၢ်ဆၢန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ, တၢ်တပၢ်လီၤသးလၢကပၢ်တၢ်ဒူၣ်တၢ်ဆၢ ဘၣ်ဆၣ်, ဒူးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤလၢကဲထီၣ်တၢ်တြီၤမၤတံၢ်တံၢ်ပိၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်, မ့တမ့ၢ်တၢ် တတူၢ်လိၣ်ပိၣ်မ့ၢ်တဂၤဂၤ ကန့ၢ်ဘၣ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်န့ၣ်, တၢ်ကပၢ်အီၤဆီဆံကီၢ်ပဒိၣ်အသန့ၣ်, ဒီးကမျၢၢ်အသန့ၣ်ဘၣ်. တၢ်ပၢ်တၢ်ဒူၣ်တၢ်ဆၢ အဂ့ၢ်န့ၣ်, ဒ်အဘၣ်ထွဲဒီး ထံကီၢ်ပဒိၣ်အသိး, ဘၣ်ထွဲစ့ၢ်ကိးဒီးကမျၢၢ်န့ၣ်လီၤ. စံးထီၣ်လၢကမျၢၢ်တဂၤ, ပှၤအဖုကရၢ, တၢ်ဖံးအိၣ်မၤအိၣ်အတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါသန့ၣ်, ထံဂ့ၢ်ကီၢ်ဂ့ၢ်သန့ၣ်, တၢ်ရူလိၣ် ဘၣ်ထွဲ ဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢအကရူၢ်ကရၢခဲလၢၢ်ဘၣ်ထွဲဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဒ်သိးပှၤလၢတမ့ၢ်ထံကီၢ်ပဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် သုတပၢ်တၢ်ဒူၣ်တၢ်ဆၢလၢပိၣ်မ့ၢ်ပိၣ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ်တဂ့ၤ အဂီၢ်န့ၣ်, ထံကီၢ်ပဒိၣ်ကဘၣ်ဟံးန့ၢ်မူဒါန့ၣ်လီၤ.

- တိုက်ရိုက်ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းဆိုသည်မှာ တမင်ရည်ရွယ်ခြင်းမဟုတ်သော်လည်း အမျိုးသမီးများ၏အခွင့်အလမ်းကို တားဆီးပိတ်ပင်စေခြင်း(သို့)အမျိုးသမီးတစ်ဦး၏အခွင့်အရေးခံစားခွင့်ကို ငြင်းပယ်ခြင်းဖြစ်စေသည့် အပြုအမူမျိုးဖြစ်ပါသည်။
- သွယ်ဝိုက်သောခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းမှာ တမင်ရည်ရွယ်ခြင်း မဟုတ်သော်လည်း အမျိုးသမီးများ၏ အခွင့်အလမ်းကို တားဆီးပိတ်ပင်စေခြင်း သို့မဟုတ် အမျိုးသမီးတစ်ဦး၏ အခွင့်အရေးခံစားခွင့်ကို ငြင်းပယ်ခြင်းဖြစ်စေသည့် အပြုအမူမျိုးဖြစ်ပါသည်။
- ညီလာခံအနေဖြင့် ပုဂ္ဂလိကနှင့် အစိုးရပိုင်းဟူ၍ ခွဲခြားထားခြင်းမရှိပါ။ ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းမူတွင် အစိုးရ၏ ဆောင်ရွက်မှုများနည်းတူ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၏ ဆောင်ရွက်မှုများလည်း အကျုံးဝင်ပါသည်။ ပုဂ္ဂလိကတစ် ဦးချင်းစီမှ မိသာစု၊ အသိုက်အဝန်း၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ဘာသာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့အစည်းများအားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်ပါသည်။
- အစိုးရမဟုတ်သောသူများ၏ လုပ်ဆောင်မှုများသည် အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းမျိုး မရှိစေရေးအတွက် အစိုးရတွင်တာဝန်ရှိပါသည်။

၃. တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢလၢထံကီၢ်ပဒိၣ်ဘၣ်ဟံးန့ၢ်မူဒါတဖၣ်.

ဒ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ပၣ်လီၤဝဲ တၢ်ဘျၢအတက့ၢ်အသိး ယထံကီၢ်ပဒိၣ်န့ၢ်ကဘၣ်မၤလၢမၤပျဲၤထီၣ် က့ၤဝဲတၢ်ဘျၢလၢ ဘၣ်တၢ်ပၣ်လီၤဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

လၢတၢ်အၢၣ်လီၤစံၣ်ဒီအဂီၢ်န့ၢ်, ထံကီၢ်ပဒိၣ်တဖၣ်ကဘၣ်မၤလၢမၤပျဲၤထီၣ်ဝဲဒ် တၢ်အၢၣ်လီၤ လၢလၢ်တဖၣ်အသိးလီၤ.

- လၢတၢ်ကမၤအိၣ်ကတီၢ်ကွံၣ် တၢ်ပၣ်တၢ်ဒုၣ်တၢ်ဆၢလၢ ပိၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ်အကလုၣ် ကလုၣ်အဂီၢ်န့ၢ်, အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်မၤတၢ်လၢ အကြးဝဲဘၣ်ဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.
- လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီဒီး တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢအပူၤန့ၢ်, ကဘၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တုၤသိးလိၣ်သး, တၢ်သိၣ်တၢ်သီဒီး တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ပၣ်တၢ်ဒုၣ်တၢ်ဆၢခဲလၢ်ကဘၣ်မၤဟးဂီၤကွံၣ်ဝဲ, ဒီးပိၣ်မုၢ်-ပိၣ်ခွါအတၢ်ခွဲးတၢ် ယၢ်ကတုၤသိးဝဲအဂီၢ်တၢ်ကဘၣ်မၤဂ့ၤထီၣ်အီၤန့ၢ်လီၤ.
- လၢတၢ်ကတြီၤဆၢတၢ်ပၣ်တၢ်ဒုၣ်တၢ်ဆၢလၢ ပိၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ် လၢကျဲအဘိဘိအဂီၢ်, တၢ်ကဘၣ်ဒုးအိၣ် ထီၣ်ဝဲကွီၢ်ဘျီၣ်တဖၣ်, ဒီးကမျၢၢ်တၢ်ကရၢကရိအဂၤတဖၣ်, ဒ်သိးတၢ်ကမၤလီၤ တံၢ်ဝဲဒ်သိးတၢ်ပၣ်တၢ်ဒုၣ်တၢ်ဆၢ ဒီးဆီၣ်ဘၣ်ဆီၣ်ဘၢပိၣ်မုၢ်တဂၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်ကရၢကရိမ့ၢ်တမ့ၢ် တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအပူၤ ပိၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ကဟါ မၤကွံၣ်ဝဲအဂီၢ်လီၤ.
- လၢကမျၢၢ်တၢ်ကရၢကရိအပူၤဂ့ၤ, တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအပူၤဂ့ၤ, ပုၤတဂၤစုၣ်စုၣ်အဂီၢ်ဂ့ၤ, တၢ်ကဘၣ်မၤ လီၤတံၢ်က့ၤ တၢ်ဒ်သိးပိၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဂ့ၤထီၣ်ဝဲအဂီၢ်, ဒီးတၢ်ကသ့ဒီ သဒၢအဝဲသ့ၣ်ကဂ့ၤထီၣ်ဝဲ အဂီၢ်လီၤ.

စံၣ်ဒီအပူၤပၣ်ဖျါဝဲဒ်လၢ ထံကီၢ်ပဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်, လၢကမျၢၢ်တၢ်ဘၣ်ထွဲလိၣ်သးအကလုၣ် ကလုၣ်အပူၤ, ဒ်သိးပိၣ်မုၢ်တဖၣ်ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဂ့ၤထီၣ်ဝဲကွီၢ်ကွီၢ်အဂီၢ်, အဝဲသ့ၣ်ရဲၣ်ကျဲၤ ဒီးပၣ်လီၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ တတီၤဘၣ်တတီၤလၢတစီၢ်တလီၢ်အပူၤသ့ဝဲဒ်လီၤ.

ဒ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်တူၢ်လိၣ်တၢ်သးအိၣ်ဝဲအသိး ထံကီၢ်ပဒိၣ်တဖၣ်အိၣ်ဒီးမူဒါခဲမံၤန့ၢ်လီၤ.

- အခိၣ်ထံးတမံၤန့ၢ်, မ့ၢ်ဝဲဒ်သိး ကထူးထီၣ်ထံကီၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီအသီလၢအိၣ်ဒီး တၢ်အုၣ် ကီၤလၢပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤ တဖၣ်ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် တုၤသိးပိၣ်ခွါတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. တၢ်အံၤ ဒ်လဲၣ်, မ့ၢ်လၢတၢ်အိၣ်တုၢ်အသး ယံၣ်လံၣ်ဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ယၢ်တၢ်ဒုၣ်တၢ်ဆၢအယီ, တၢ်ကဟါမၤ ကွံၣ်ဝဲအဂီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပိၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ကဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တုၤသိးဒီးပိၣ်ခွါသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် မ့ၢ်ဂ့ၤ, တမ့ၢ်တၢ်လၢတၢ်ပျဲၤဒီးဘၣ်.
- ခဲတမံၤန့ၢ်မ့ၢ်ဝဲဒ်သိးတၢ်ကဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တုၤသိးလိၣ်သးသပုၢ်ကတၢ်အဂီၢ်လီၤ. ဒ်စံၣ်ဒီပၣ်ဖျါဝဲအသိး, ထံကီၢ်ပဒိၣ်တဖၣ်အိၣ်ဒီးမူဒါလၢကဘၣ်သ့ၣ်ကျဲၤဝဲဒ်သိးတၢ်ကဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တုၤသိးသိးလီၤ တံၢ်လီၤဆဲးအဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.

၃။ နိုင်ငံတော်၏တာဝန်ပိုင်းဆိုင်ရာများ

နိုင်ငံတော်အစိုးရများအနေဖြင့် ညီလာခံမှသတ်မှတ်ထားသော ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရန် ဥပဒေအကြောင်းအရ တာဝန်ရှိပါသည်။

စီဒေါကိုအတည်ပြုခြင်းဖြင့် အစိုးရများအနေဖြင့် အောက်ပါကတိကဝတ်များကို လိုက်နာဖြည့်ဆည်းပေးရပါမည်-

- အမျိုးသမီးများအပေါ်ခွဲခြားဆက်ဆံသည့် ပုံစံအားလုံးရပ်စဲရေးအတွက် ဆီလျော်သည့် ဆောင်ရွက်မှုများကိုပြုလုပ်ရန်၊
- ဥပဒေစနစ်တွင် တန်းတူညီမျှရေးကို ထည့်သွင်းရန်၊ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုရှိသည့် ဥပဒေအား လုံးကိုဖျက်သိမ်းရန်နှင့် ကျား/မ တန်းတူညီမျှရေးကိုမြှင့်တင်ရန်၊
- ခွဲခြားဆက်ဆံမှုပုံစံအမျိုးမျိုးမှ အမျိုးသမီးများအား အကာအကွယ်ဖြစ်စေရေးအတွက် ခုံရုံးများနှင့် အခြားပြည်သူ့အဖွဲ့အစည်းများဖွဲ့စည်းရန်၊ လူတစ်ဦးချင်း၊ အဖွဲ့အစည်း(သို့) လုပ်ငန်းများ၏ အမျိုးသမီးများအပေါ်ခွဲခြားဆက်ဆံသည့် လုပ်ဆောင်မှုအားလုံးကို ဖယ်ရှားခြင်းကို သေချာမှုရှိစေရန်၊
- ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ၊ လုပ်ငန်းများနှင့်လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ အမျိုးသမီးအခွင့်အရေးများကို မြှင့်တင်ခြင်း၊ ကာကွယ်ခြင်းကို သေချာမှုရှိစေရန်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရများအနေဖြင့် လူမှုအဆင့်အားလုံးတွင် အမျိုးသမီးများတန်းတူပါဝင်သည့်အရှိန်မြှင့်တင်ရေးအတွက် ခွဲတမ်းစနစ်မျိုးကဲ့သို့ ယာယီအစီအစဉ်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်း စီဒေါတွင်ဖော်ပြထားပါသည်။

ညီလာခံသဘောတူညီမှုအရ အစိုးရများ၏တာဝန်မှာနှစ်မျိုးရှိပါသည်-

- တစ်မျိုးမှာ ဥပဒေအကြောင်းအရ ကျား/မ တန်းတူညီမျှရေးကို အာမခံမှုရှိစေသည့် ဥပဒေအသစ်များ၊ မူဝါဒများကိုပြဋ္ဌာန်းရန်ဖြစ်ပါသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရုံမျှဖြင့် ကာလရှည်စွာတည်ရှိနေသော အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းကို ဖယ်ရှားခြင်း၊ အမျိုးသမီးများနှင့် အမျိုးသားများ ပြည့်ဝသည့် တန်းတူညီမျှမှုရရှိခြင်းအတွက် လုံလောက်မှုမရှိ နိုင်ပါ။
- အခြားတစ်မျိုးမှာ အမှန်တကယ်တန်းတူညီမျှမှုရှိစေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ စီဒေါအရ လက်တွေ့ဘဝတွင် တန်းတူညီမျှခြင်း၏ ရလဒ်များအမှန်တကယ်ရရှိရေးအတွက် အစိုးရများတွင် တာဝန်ရှိစေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

တၢ်ဂ့ၢ်ဒိၣ်ထံး - တၢ်ဂ့ၢ်ဒိၣ်ထီၣ်အတၢ်စံၣ်စိၤတဲၤ

လၢတၢ်သဒိသဒါပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အဂီၢ်, ထံကီၢ်အါဘျးဒုးအိၣ်ထီၣ်ကျဲ ကပူၤသ့ၣ်တဖၣ် အပူၤဒၣ်လဲၣ်, တၢ်ပပ်တၢ်ဒုၣ်တၢ်ဆၢလၢ ပိၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်အါမးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီ, အလီၢ်အိၣ်လၢ တၢ်ကဘၣ်ယုထၢပပ်လီၤကျဲကပူၤဒ်သိး တၢ်ပပ်တၢ်ဒုၣ်တၢ်ဆၢလၢ ပိၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ်လၢ တၢ်ဂ့ၢ်အကလုၣ်ကလုၣ် ကဟါမၢ်ကွံၣ်ဝဲဒၣ်အဂီၢ်လီၤ.

လံာ်အဆၢ - ၁။ တၢ်ပပ်တၢ်ဒုၣ်တၢ်ဆၢအခီပညီ

လၢတၢ်ပပ်တၢ်ဒုၣ်တၢ်ဆၢလၢပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်, မ့ၢ်လၢ မုၢ်-ခွါအတၢ်လီၤဆီအယီ, တၢ်ပပ်လီၤဆီအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဒ်သိးတဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်, တၢ်တဟ့ၣ်ခွဲးဟ့ၣ်ယၢ်အဝဲသ့ၣ် (မ့တမ့ၢ်) တၢ်ဟ့ၣ်ဒၣ်အဝဲသ့ၣ် တဆဲးတက့ၢ်လၢတၢ်လီၢ်ကိးမံၤဒဲး, တၢ်တပပ်ကဲအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဆီဟံၣ်ဆီယီဒီးတၢ်တဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢထံဂ့ၢ်ကီၢ်ဂ့ၢ်, တၢ်ဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်, ပှၤကူပှၤကညီအတၢ်ဘၣ်ထွဲ, တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ, လုၢ်လၢ်ထူသန့ဒီး တၢ်အဂ့ၢ်အဂၤသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤ န့ၣ်တၢ်ကဟ့ၣ်ခွဲးဟ့ၣ်ယၢ်အဝဲသ့ၣ်ဒ်ပိၣ်ခွါသ့ၣ်တဖၣ်အသိးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

လံာ်အဆၢ - ၂။ တၢ်မၤအီၤလၢ ထံၣ်ကီၢ်သဲး အဖီခိၣ်တဖၣ်

ဒ်သိးတၢ်ပပ်တၢ်ဒုၣ်လီၢ်ဘၣ်ထွဲ အတၢ်ဒုၣ်တၢ်ဆၢလၢပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤအဖီခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်တၢ်မၤဟါမၤကွံၣ် အီၤအဂီၢ်န့ၣ်, ထံကီၢ်ပဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်မၤဝဲဒ်သိးထံကီၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီမ့ၢ်ဂ့ၢ်, သန့မ့ၢ်ဂ့ၢ်, တၢ်ကရၢကရိသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်တိၣ်ကျဲၤအဖီခိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, ကမ့ၢ်တၢ်အဂံၢ်ခိၣ်သ့ၣ်လၢအဂၢၢ်ဝဲကျဲၤန့ၣ်လီၤ.

လံာ်အဆၢ - ၃။ တၢ်အခိၣ်တယၢ်ပှၤကူပှၤကညီအတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒီးတၢ်သဘျူအဂီၢ်, တၢ်အုၣ်ခိၣ်ကအိၣ်ဝဲအဂီၢ်.

ဒ်သိးပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်လီၢ်ကိးသနၢ်ဒဲးန့ၣ်, ကန့ၢ်ဘၣ်ဝဲတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒီးတၢ်သဘျူတုၤသိးဒီး ပိၣ်ခွါသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်, ထံကီၢ်ပဒိၣ်ကဘၣ်သုးကျဲၤပပ်လီၤဝဲ တၢ်လၢဘၣ်ဘျီးဘၣ်ဒါလီၤတံၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ.

နိဒါန်း - နောက်ခံသမိုင်း

အမျိုးသမီးများ၏အခွင့်အရေးများအား ကာကွယ်ရန် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာနည်းလမ်းများ ရှိသည့်တိုင် အမျိုးသမီးများအပေါ်ခွဲခြားဆက်ဆံမှု များပြားစွာရှိနေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အမျိုးသမီးများအပေါ် ပုံစံမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများ ပပျောက်စေရန် နည်းလမ်းများထားရှိရပါမည်။

အပိုဒ် - ၁။ ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းအပေါ်အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်

အမျိုးသမီးများအားခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းတွင် လိင်အပေါ်အခြေခံ၍ အမျိုးသမီးများ၏ လူ့အခွင့်အရေးခံ စားခွင့်အားခွဲခြားမှု၊ ဖယ်ရှားမှု(သို့)ကန့်သတ်မှုဖြစ်စေသည့် အပြုအမူအား လုံး၊ အိမ်ထောင်ရေးအခြေအနေကို အလေးမထားဘဲ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးတမ်း(သို့) အခြားနယ်ပယ်များတွင် အမျိုးသားများနှင့် တန်းတူခံစားခွင့်မရှိစေခြင်းများဖြစ်ပါသည်။

အပိုဒ် - ၂။ နိုင်ငံရေးအရဆောင်ရွက်မှုများ

နိုင်ငံတော်အစိုးရများအနေဖြင့် အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းများအား ဖယ်ရှားရေးအတွက် ဥပဒေပိုင်း၊ မူဝါဒပိုင်း၊ စီမံကိန်းများတွင် အဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်ကျောထောက် နောက်ခံမှုဖြင့် ခိုင်မာစွာဆောင်ရွက်ပေးရပါမည်။

အပိုဒ် - ၃။ အခြေခံလူ့အခွင့်အရေးနှင့်လွတ်လပ်ခွင့်များအတွက်အာမခံချက်ရှိစေခြင်း

အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် နယ်ပယ်အားလုံးတွင် အမျိုးသားများနှင့် တန်းတူရည်တူ ရှိစေသည့် အခြေခံလူ့အခွင့်အရေးနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်တို့ကို ခံစားခွင့်ရှိစေရေးအတွက် အစိုးရမှ ဆီလျော်မှုရှိသော အစီအစဉ်များဖြင့် သေချာမှုရှိစေရပါမည်။

လံာ်အဆာ - ၄။ တၢ်မၤအကျဲလၢဆီတဖၣ်

လၢပိာ်မုာ်ပိာ်မၤတဖၣ် အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ကတုၤထီၣ်ဒီး အတၢ်ဟီၣ်ကဆူၣ်ထီၣ်ဆူၣ်ညါအဂီၢ်, ထံကီၢ်အပဒိၣ်တဖၣ် ပာ်လၢဝဲအတၢ်သးတၢ်ကျဲၤ လၢဆီတစိၢ်တလီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်သ့ၣ်ဒၣ်လၢ. ဒ်သးတၢ်ခွဲး တၢ်ယၢ်တုၤသးလိာ်သးတဖၣ် ကအိၣ် ထီၣ်ဝဲလၢတံၢ်လၢဆဲးအဂီၢ်, တၢ်ပာ်လၢတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအတၢ်သးတၢ် ကျဲၤလၢအဂၢၢ်အကျဲၤတဖၣ် သ့ၣ်ဒၣ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လၢ. လၢတၢ်ပာ်လၢတၢ်သးတၢ်ကျဲၤလၢဆီအပူၤန့ၣ်, တဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်တဒိတဒါတၢ်လၢမိၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်ဘၣ်လၢ.

လံာ်အဆာ - ၅။ ထူသန့လီၢ်လံာ်ဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ပာ်တၢ်ဒူၣ်တၢ်ဆၢလၢ မုာ်-ခွါအဘၢၣ်စၢၤဒီးတၢ်ဆိၣ်ဘၣ်ဆိၣ် ဘၢတဖၣ်.

လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အပူၤန့ၣ် တၢ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သးစ့ၢ်ကီးလၢတၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ယး, ပိာ်မုာ်သ့ၣ်တဖၣ်အတၢ် ခွဲးတၢ်ယၢ်ဘၣ် တၢ်သတြီၤအီၤန့ၣ်, ဟဲခိဖျိဝဲစ့ၢ်ကီးလၢတၢ်ဂ့ၢ်လိာ်ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဆဲးတၢ်လၢအတၢ်ဒိၣ်ဘၢ တၢ်အဖီခိၣ်အယိစ့ၢ်ကီးလၢ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ, အလီၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢထံကီၢ်ပဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်ယုကျဲၤဒီး ပာ်လၢဝဲတၢ်မၤဒ်သး, တၢ်န့ၣ်ဒီးလုၢ်လၢလီၢ် လံာ်ဘၣ်ယးဒီး တၢ်ပာ်တၢ်ဒူၣ်တၢ်ဆၢလၢမုာ်-ခွါအဘၢၣ်စၢၤဒီး တၢ်ဆိၣ်ဘၣ်ဆိၣ်ဘၢတၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ကဟါမၤကွံာ်ဝဲအဂီၢ်လၢ. လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါ, ဟံၣ်ဒူၣ်ယီထၢအပူၤစ့ၢ် ကီး လၢတၢ်သိၣ်လိဒီးဒုးဒိၣ်ထီၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤစ့ၢ်ကီး, တၢ်ကဘၣ် သိၣ်လိန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ဒ်သးကသ့ၣ်ညါဝဲ ပိာ်မုာ်ဖိဒီး ပိာ်ခွါဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးမူဒါဒ်သးဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒ်သးအဂ့ၢ်စ့ၢ်ကီးလၢ.

လံာ်အဆာ - ၆။ တၢ်ဆါတၢ်ပူၤပူၤကူပူၤကညိဒီးပိာ်မုာ်ဟးဂီၤတဖၣ်.

ထံကီၢ်ပဒိၣ်တဖၣ်ကဘၣ်ပာ်လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီဒီး တၢ်ဖဲးတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဒ်သး, တၢ်ဆါတၢ်ပူၤ ပိာ်မုာ်တဖၣ်ဒီး တၢ်ဟံးန့ၢ်အိၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အပူၤလၢ ပိာ်မုာ်ဟးဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ်ကဆိတ့ၢ်ဝဲ အဂီၢ်လၢ.

လံာ်အဆာ - ၇။ ထံၣ်ကီၢ်သဲးဒီးထံဖိကီၢ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူ

ထံကီၢ်ပဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်သဒိသဒါဒီး မၤထီထီၣ်ပိာ်မုာ်သ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဘၣ် ထွဲဒီး တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဖး, တၢ်ဒီးယုထၢသး, တၢ်မၤသကိး တၢ်လၢတၢ်ပာ်လၢထံကီၢ်တၢ်ဘျၢဒီး ဒုးကဲထီၣ်လိာ် ထီၣ်တၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်, ဒီး တၢ်ဖဲးသကိးမၤသကိးတၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးထံဂ့ၢ်ကီၢ်ဂ့ၢ်အတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢ.

လံာ်အဆာ - ၈။ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကမၤသကိးတၢ်ဘၣ်ယးတၢ်မၤလၢထံကီၢ်အါဘ့ၣ်.

ထံကီၢ်ပဒိၣ်န့ၣ်, ကဘၣ်မၤဂၢၢ်မၤကျဲၤတၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ယး ပိာ်မုာ်ပိာ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ခွဲး တၢ်ယၢ်လၢ တၢ်မၤသကိးတၢ်လၢ ထံကီၢ်အါဘ့ၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ် တုၤသးသးဒီးပုၤဂုၤပုၤဂုၤသ့ၣ် တဖၣ်လၢ.

အပိုဒ် - ၄။ အထူးနည်းလမ်းများ

အမျိုးသမီးများတန်းတူရည်တူ အခွင့်အရေးရရှိမှုကို အရှိန်မြှင့်တင်ရန်အတွက် အစိုးရ အနေဖြင့် ယာယီအထူးအစီအမံများကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိပါသည်။ အမှန်တကယ် တန်းတူ ညီမျှမှုရှိစေရေးအတွက် ခိုင်မာသောအစီအစဉ်များကို ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ အထူးနည်းလမ်း များတွင် မိခင်များအား အကာအကွယ်ပေးခြင်းကို ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းဟုမသတ်မှတ်ပါ။

အပိုဒ် - ၅။ လိုင်ပိုင်းဆိုင်ရာရှေးရိုးစွဲအယူအဆနှင့်နိမ့်ချခွဲခြားမှု

အမျိုးသမီးများ၏ အခွင့်အရေးများခံစားရရှိမှုတွင် လူမှုရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှုအချက်များ ၏ လွှမ်းမိုးမှုရှိသည်ကို ညီလာခံမှသတိပြုမိပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အစိုးရအနေဖြင့်လိင်ကွဲပြားမှုအရ မြင့်မြတ်သည်။ နိမ့်ကျသည်ဟူသောအယူအဆဖြင့် လိုင်ပိုင်းဆိုင်ရာရှေးရိုးစွဲအယူအဆနှင့် နိမ့် ချခွဲခြားမှုတို့ပျောက်ရေးအတွက် သင့်လျော်သောနည်းလမ်းများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရန်တာဝန် ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် မိသားစုပညာပေးမှုတွင် ကလေးများကို ပြုစုပျိုးထောင်ရာ၌ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးနှစ်ဦးစလုံး၏ တူညီသောတာဝန်ရှိမှုကိုသင်ကြားရန် အလေးထားမှုရှိရပါမည်။

အပိုဒ် - ၆။ လူကုန်ကူးခြင်းနှင့်ပြည့်တန်ဆာ

အစိုးရများသည် အမျိုးသမီးများအား လူကုန်ကူးခြင်းနှင့် ပြည့်တန်ဆာများအပေါ် ခေါင်းပုံဖြတ်မှုပုံစံအားလုံးကို ရပ်တန့်စေရေးအတွက် ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ အပါအဝင်နည်းအား လုံးဖြင့် ဆောင်ရွက်ရပါမည်။

အပိုဒ် - ၇။ နိုင်ငံရေးနှင့်ပြည်သူ့ဘဝ

အစိုးရအနေဖြင့် အမျိုးသမီးများ၏ မဲပေးပိုင်ခွင့်၊ အရွေးချယ်ခံခွင့်၊ အစိုးရ၏ မူဝါဒများ ချမှတ်ခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းတို့တွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ခွင့်၊ အများပြည်သူနှင့် နိုင်ငံ ရေးကိစ္စများတွင် ပါဝင်ခွင့်များအား မြှင့်တင်ရန်နှင့် အကာအကွယ်ပေးရန်တာဝန်ရှိပါသည်။

အပိုဒ် - ၈။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအဆင့်တွင်ပူးပေါင်းပါဝင်ခွင့်

အစိုးရအနေဖြင့် အမျိုးသမီးများအနေနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအဆင့်တွင် တန်းတူရည် တူနိုင်ငံကိုယ် စားပြုပါဝင်ခွင့်ရှိရေးကို ခိုင်မာမှုရှိစေရပါမည်။

လံာ်အဆာ - ၉။ ထံဖိကီာ်ဖိ

ဒ်ထံဖိကီာ်ဖိတဂါအသိး ပိာ်မုာ်သ့ာ်တဖာ်အိာ်ဒီး တာ်ခွဲးတာ်ယာ်လာ တာ်ကဲထီာ်ထံဖိကီာ်ဖိတဂါ အတာ်ခွဲးတာ် ယာ်, ဒီးတာ်ဆီတလဲဝဲ, ဒီးကဟံးယာ်ပာယာ်အဖိအလံာ်သ့ာ်တဖာ် အထံဖိကီာ်ဖိအတာ်မုာ်တာ်, ဒ်သိးသိးဒီးပိာ်ခွါသ့ာ်တဖာ်န့ာ်လီာ်. ပိာ်မုာ်တဂါမုာ်လာ ဆီဟံာ်ဆီယီဒီး ပှာလာထံဂုာ်ကီာ်ဂါအယီ, တာ်ကမာ ဆူာ်အီာ်ဒ်သိးကဘာ်ဆီတလဲ ကွံာ်အထံဖိကီာ်ဖိအတာ်မုာ်တာ်တဘာ်အိာ်ဝဲဘာ်. တာ်န့ာ်အမဲာ်ညါ, ပိာ်မုာ် သ့ာ်တဖာ်န့ာ်အဝဲသ့ာ်အဝါမုာ်ဆီလဲကွံာ် အထံဖိကီာ်ဖိအတာ်မုာ်တာ်န့ာ်, အဝဲသ့ာ်ဟံးယာ်အထံဖိကီာ်ဖိ အတာ်မုာ်တာ်သ့ာ်ဝဲဒာ်လီာ်.

လံာ်အဆာ - ၁၀။ တာ်ကူာ်ဘာ်ကူာ်သ့

ပိာ်မုာ်ဒီးပိာ်မုာ်ဖိသ့ာ်သ့ာ်တဖာ်န့ာ်, ဒ်ပိာ်ခွါဒီးပိာ်ခွါဖိသ့ာ်သ့ာ်တဖာ်အသိးအိာ်ဒီး တာ်ခွဲးတာ်ယာ် လာကမာ လိဘာ်တာ်ဘာ်ယးတာ်သ့တာ်ဘာ်ဒီး တာ်လုာ်အိာ်သးသမူ အတာ်ကူာ်ဘာ်ကူာ်သ့တဖာ် ဒ်သိး သိးန့ာ်လီာ်. အဝဲသ့ာ် အိာ်ဒီး တာ်ခွဲးတာ်ယာ်လာတာ်ကဒီးန့ာ်ဘာ်တာ်မာလိအတာ်သိာ်လိ, တာ်ဒီးဖဲး, ပှာသိာ် လိတာ်တဖာ်, ကိုဒီးလံာ်လဲာ် အတာ်ပီးတာ်လိတဖာ်, ဒီး တာ်မာလိအတာ်မာစာဆီာ်ထွဲသ့ာ်တဖာ်တုာ်သိးသိး လီာ်. တာ်မာလိတဖာ်, တာ်သိာ်လိမာ ယုာ်အတာ်ရဲာ်တာ်ကျဲာ်တဖာ်, တာ်ကွာ်ကဒါဒီး မာလိကျဲာ်အတာ်မာ လိအကျဲကပီာ်, ဒီးတာ်မာလိသ့ကီးတာ်အတာ်ဟ့ာ် ဂံာ်ဟ့ာ်ဘါတဖာ်အတာ်ပာ်လီာ်ဆီဘာ်ထွဲဒီး စီာ်လာပှာ ကွံာ်အတာ်စူာ်တာ်နာ်တဖာ် ကဘာ်ဟါမာ်ကွံာ်ဝဲဒာ်လီာ်.

လာန့ာ်အမဲာ်ညါပိာ်မုာ်ဒီး ပိာ်မုာ်ဖိသ့ာ်သ့ာ်တဖာ် ကဘာ်ဒီးန့ာ်ဘာ်တာ်မာလိမာဒီး အတာ်မာစာ ဆီာ်ထွဲ အပတီာ်တုာ်သိးသိးန့ာ်လီာ်. ဒီးတာ်ကမာလိအါထီာ်ဘာ်တာ်ဆူညါမုာ်ဂုာ်, တာ်မာလိဘာ်ထွဲဒီး တာ်အိာ်ဆူာ်အိာ်ခွါဒီး တာ်လိာ်ခိာ်လိာ်ကွဲသ့ာ်တဖာ်အဂီာ်မုာ်ဂုာ်, တာ်သ့ာ်ညါဘာ်တာ်ဘာ်ယးဒီး ဟံာ်ဒူာ် ယီထာ်အတာ်အိာ်ဆူာ်အိာ်ခွါဒီး အတာ်ဘျူးတာ်ဖိာ်သ့ာ်တဖာ်မုာ်ဂုာ်, ဒီးတာ်တဟးထီာ်ဘာ်လာကိုဒီးကမာ လိဘာ်တာ်အဂီာ်မုာ်ဂုာ်န့ာ်, ကဘာ်ဒီးန့ာ်ဘာ်တာ် ခွဲးတာ်ယာ်တုာ်သိးသိးန့ာ်လီာ်.

လံာ်အဆာ - ၁၁။ တာ်ဟ့ာ်တာ်ဖဲးတာ်မာ

စံာ်ဒီးန့ာ်တူာ်လိာ်ဝဲဒာ်လာ ပိာ်မုာ်သ့ာ်တဖာ်အိာ်ဒီး တာ်ခွဲးတာ်ယာ်တုာ်သိးဒီးပိာ်ခွါသ့ာ်တဖာ် လာကဒီးန့ာ်ဘာ် တာ်ဖဲးတာ်မာအဂီာ်လီာ်. အဝဲသ့ာ်ကဘာ်အိာ်ဒီးတာ်ခွဲးတာ်ယာ်ဘာ်ယးဒီး တာ်ဟ့ာ်အဝဲ သ့ာ်တာ်မာ, တာ်ဒီးန့ာ်ဘာ် ဘူးလဲ, တာ်သူးထီထီာ်အလီာ်တာ်ထီာ်ဘာ်တာ်မာလိ, တာ်ကွာ်ထွဲကဟုကယာ်, ဒီးတာ်အိာ်ဆူာ်အိာ်ခွါအတာ်အံာ်ထွဲကွာ်ထွဲလာ တာ်ဖဲးတာ်မာလီာ်အာ်ကဝီပှာ ဝုာ်ဘာ်ဘာ်န့ာ်လီာ်. လီာ်ဆီဒာ်တာ်, လာတာ်အိာ်ဒီးဖိဝါ, တာ်အိာ်ဒီးဟူးသး, တာ်အိာ် ဒိာ်အိာ်ဖိ, ဒီးတာ်ဘာ်အံးထွဲကွာ်ထွဲဖိလံာ် အဖိခိာ်အယီန့ာ်, တာ်ကဘာ်ပာ်တာ်ဒူာ်တာ်ဆာလာ အဝဲသ့ာ်အဖိခိာ်ဘာ်.

အပိုဒ် - ၉။ နိုင်ငံသား

အမျိုးသမီးများတွင် နိုင်ငံသားအဖြစ်ခံယူခြင်း၊ ပြောင်းလဲခြင်း ၎င်းတို့၏ ကလေးများအား နိုင်ငံသားဖြစ်မှုကို ထိန်းသိမ်းခြင်းတို့တွင် အမျိုးသားများနှင့် တန်းတူအခွင့်အရေးရှိပါသည်။ အမျိုးသမီးများအား မိမိနိုင်ငံသားမဟုတ်သူနှင့် လက်ထက်ခြင်းကြောင့် ၎င်း၏ နိုင်ငံသားဖြစ်ခြင်းကို ပြောင်းလဲရန်ဖိအားပေးမှု မရှိစေရ။ ထို့အပြင်အမျိုးသမီးများသည် ၎င်းတို့၏ ခင်ပွန်းက နိုင်ငံသားပြောင်းလဲပါက မိမိနိုင်ငံသား ဖြစ်မှုကို ထိန်းသိမ်းခွင့်ရှိပါသည်။

အပိုဒ် - ၁၀။ ပညာရေး

အမျိုးသမီးနှင့် မိန်းကလေးငယ်များသည် အမျိုးသားများနှင့် ယောက်ျားငယ်များနည်းတူ အသက်မွေးမှုနည်းပညာသင်ယူမှုကို အဆင့်အားလုံးတွင် သင်ယူခွင့်ရှိရပါမည်။ သင်ရိုးညွှန်းတမ်း၊ စာမေးပွဲ၊ သင်ကြား ပေးသူများ၊ ကျောင်းတွင်းသုံးသင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ၊ ပညာသင်ဆုများကို တန်းတူရပိုင်ခွင့်ရှိပါသည်။ သင်ခန်းစာများ၊ သင်ကြားရေးအစီအစဉ်များ၊ နည်းစနစ်များပြန်လည်လေ့ကျင့်ခြင်း၊ တွဲဘက်ပညာရေးကို အားပေးခြင်းတို့တွင် အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးအခန်းကဏ္ဍဆိုင်ရာ ရှေးရိုးစွဲအယူအဆများကို ဖယ်ရှားရပါမည်။

ထို့အပြင်အမျိုးသမီးနှင့် မိန်းကလေးငယ်များတွင် ပညာသင်ဆုခံစားခွင့်များကို တန်းတူခံစားခွင့်ရှိပြီး၊ ဆက်လက်ပညာသင်ကြားခွင့်၊ အားကစားနှင့် ကာယပညာသင်ကြားခွင့်၊ မိသားစုကောင်းကျိုးနှင့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များသိရှိခွင့်၊ ကျောင်းမှနှုတ်ထွက်ခြင်းမရှိဘဲ ပညာသင်ယူခွင့်တို့ကိုလည်း တန်းတူခံစားခွင့်ရှိပါသည်။

အပိုဒ် - ၁၁။ အလုပ်ခန့်ထားခြင်း

စီဒေါက အမျိုးသမီးများ၏ အလုပ်လုပ်ကိုင်ခွင့်ကို အမျိုးသားများနှင့်တန်းတူဖြစ်သည်ဟု အသိအမှတ်ပြုပါသည်။ အလုပ်ခန့်ထားခြင်း၊ အခကြေးငွေရရှိခြင်း၊ ရာထူးတိုးခြင်း၊ သင်တန်းတက်ခြင်း၊ လူမှုဖူလုံရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့်လုံခြုံစိတ်ချရသည့် လုပ်ငန်းဝန်းကျင်ရှိရေးတို့ကို ခံစားခွင့်ရှိရပါမည်။ အထူးသဖြင့် အိမ်ထောင်ရှိမှု၊ ကိုယ်ဝန်ရှိမှု၊ မီးဖွားမှု၊ ကလေးစောင့်ရှောက်မှုတို့ကြောင့် အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းမရှိစေရပါ။

လံာ်အဆာ - ၁၂။ တၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ

ပိၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲအတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့၊ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ လၢအဟံၣ်ဖိယိဖိအဂီၢ်ဒီး တၢ်အိၣ်ဒီးဟူးသးအဂီၢ်၊ တၢ်ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ အဘျုးအစ့ၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲအဂီၢ်လီၤ.

လံာ်အဆာ - ၁၃။ တၢ်ဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်ဒီး တၢ်ရုလိၣ်ဘၣ်ထွဲအတၢ်ဘျးတၢ်ဖျိၣ်တဖၣ်

ဖဲတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အခါန့ၣ် တၢ်မၤနီၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ၊ ပိၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဘၣ်ထွဲဒီး ဟံၣ်ဒုၣ်ဃီထၢ အတၢ်ဘၣ်ဘျးဘၣ်ဖျိၣ်၊ တၢ်လိၣ်စ့ၤလၢစ့ၤတဖၣ်၊ တၢ်ပၣ်လီၤပၣ်ဟံၣ်ဃီဒီး ဟီၣ်ခိၣ်အကျိၣ် စ့ၤဒီး အတၢ်ဘျးတၢ်ဖျိၣ်တဖၣ် ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲအဂီၢ်လီၤ. တကးဒီးဘၣ်၊ ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် အရၢၢ်အကျၢၤဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်လဲၤကသ့ၣ်အိၣ်ဘျးအိၣ်သါ၊ တၢ်လိၣ်ခိၣ်လိၣ်ကွဲးဒီး တၢ်ဆဲးတၢ်လၢအတၢ် ဘၣ်ထွဲအပူၤအဂီၢ်လီၤ.

လံာ်အဆာ - ၁၄။ ပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤလၢ ခိၣ်ဒုသဝီတဖၣ်

ထံကီၢ်ပဒိၣ်တဖၣ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒ်သိး ပိၣ်မုၢ်လၢခိၣ်ဒုသဝီတဖၣ်ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ် လဲၤထီၣ်လဲၤ ထီၣ်ဒုၣ်အသိး၊ တၢ်မၤလိၣ်ဘၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့၊ တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အတၢ်ကဟ့ၣ်ကယၢ်၊ တၢ်လိၣ်ဘၣ်စ့ၤအတၢ်ခွဲး တၢ်ယၢ်၊ တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆါတၢ်ပူၤအလီၢ်အကျဲး၊ ဒီးပူၤကူၣ်ပူၤကူၣ်ဂီၢ်တၢ် ကဟ့ၣ်ကယၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ အပူၤ န့ၣ်သ့တဘၣ်တၢ်ပၣ်ဒုၣ်ပၣ်ဆါအီၤတဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လံာ်အဆာ - ၁၅။ တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တုၤသိးသိးလၢ တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျးအဖီခိၣ်

လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သိးဒီး တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျးအဖီခိၣ်န့ၣ်၊ ဖိမုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် တုၤသိးဒီး ပိၣ်ခွါသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လီၤဆီဒၣ်တၢ်၊ တၢ်အုၣ်ကိးသးလၢလံာ်အုၣ်ကိးအဂီၢ်၊ တၢ်ဆါတၢ်ပူၤ ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်လၢအမ့ၢ် တၢ်ဟံးယၢ်တဖၣ်၊ တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်ဂီၢ်တၢ်ယုထၢသ့ၣ်တဖၣ် အဖီခိၣ်န့ၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တုၤသိးသိး န့ၣ်လီၤ.

လံာ်အဆာ - ၁၆။ တၢ်ဆီဟံၣ်ဆီဃီဒီး ဟံၣ်ဒုၣ်ဃီထၢအတၢ်အိၣ်မူ

ဒ်ပိၣ်ခွါသ့ၣ်တဖၣ်အသိး၊ ပိၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကယုထၢပူၤလၢကဆီဟံၣ် ဆီဃီဒီး အီၤတဂၤဒ်အသးဒဟံၣ်ဝဲလၢတၢ်သဘျုးအပူၤ၊ ကအံးထွဲကွၢ်ထွဲဟံၣ်ဃီ၊ လၢဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ဒီးတၢ်ဟံးန့ၣ်ဖိတဂၤ ဒီးတဂၤအဘၣ်စၢၤ၊ တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲဖိလံာ် တဖၣ်ဒီး တၢ်ဘၣ်ထွဲဒီး ဟံၣ်ဒုၣ်ဃီထၢ အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အကလုာ်ကလုာ် အဖီခိၣ်ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်အဝဲအဂ့ၢ်န့ၣ်၊ စံၣ်ဒီးအလုာ်လီၤတူၢ်လိၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ.

အပိုင်း - ၁၂။ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုနှင့်စီမံကိန်း

ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု၊ မိသားစုစီမံကိန်းနှင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်းဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများကို အမျိုးသမီးများခံစားခွင့်ရှိရပါမည်။

အပိုင်း - ၁၃။ စီးပွားရေးနှင့်လူမှုရေးအကျိုးအမြတ်များ

အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် မိသားစုအကျိုးအမြတ်၊ ဘဏ်ချေးငွေများ၊ အိမ်ခြံမြေပေါင်နှံခြင်းနှင့်အခြား ချေးငွေရယူခြင်းတို့၏ အကျိုးကျေးဇူးတို့ကို ခံစားပိုင်ခွင့်ရှိသည်ဟု ညီလာခံမှ မှတ်ယူပါသည်။ ထို့အပြင် အပန်းဖြေခြင်းများ၊ အားကစားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုထုံးတမ်းဘဝများတွင် လည်း အမျိုးသမီးများပါဝင်ခွင့်ကို ခိုင်မာမှုရှိစေပါသည်။

အပိုင်း - ၁၄။ ကျေးလက်အမျိုးသမီးများ

အစိုးရများအနေဖြင့် ကျေးလက်နေအမျိုးသမီးများသည် မြို့ပြ၏ တိုးတက်မှု၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ၊ ပညာရေးသင်တန်း၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု၊ ချေးငွေရရှိမှု၊ ဈေးကွက်ရရှိမှုနှင့် လူမှုဖူလုံရေးအစီအစဉ်တို့တွင် ပါဝင်နိုင်မှုအပေါ် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းတို့ကို ဖယ်ရှား၍ အမျိုးသားများနည်းတူ ပါဝင်ခံစားခွင့်ရှိစေရပါမည်။

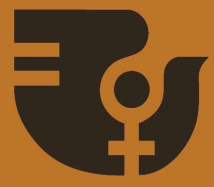
အပိုင်း - ၁၅။ ဥပဒေရှေ့မှောက်တွင်တန်းတူညီတူရှိရေး

အမျိုးသမီးများအား ဥပဒေရှေ့မှောက်တွင် ရပိုင်ခွင့်များကို အမျိုးသားများနှင့် တန်းတူခံစားခွင့်ရှိရပါမည်။ အထူးသဖြင့် စာချုပ်ချုပ်ဆိုခြင်း၊ ပိုင်ဆိုင်သည့် ဥစ္စာပစ္စည်းများ ဝယ်ယူခြင်းနှင့် ရောင်းချခြင်း၊ နေထိုင်မည့်နေရာရွေးချယ်ခွင့်တို့တွင် တန်းတူအခွင့်အရေးရှိရပါမည်။

အပိုင်း - ၁၆။ အိမ်ထောင်ပြုခြင်းနှင့်မိသားစုဘဝ

အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားနည်းတူ အိမ်ထောင်ဘက်လွတ်လပ်စွာရွေးချယ်ပိုင်ခွင့်၊ အုပ်ထိန်းခွင့်၊ ကလေးအရေအတွက်နှင့် သားဆက်ခြားခွင့်၊ ကလေးများထိန်းကျောင်းခွင့်နှင့် အခြားမိသားစုဘဝရပိုင်ခွင့်တို့ကို ခံစားခွင့်ရှိကြောင်း စီဒေါ့ညီလာခံက အသိအမှတ်ပြုပါသည်။

လိပ်အဆာ - ၁၇။ ဘဉ်ကဘဉ်ယုထာဒူးအိဉ်ထီဉ်စံဉ်ဒီကမံးတံဉ်

ဒ်သီးတၢ်ပၢ်တၢ်ဒုဉ်တၢ်ဆၢလၢ ပိၢ်မုဉ်အဖီခိဉ်သ့ဉ်တဖၣ်ကကါမၢ်ကွံဉ်, ဒီးတၢ်ကသုသမံးသမိး အတၢ်လဲၤထီဉ် လဲးထီအဂီၢ်လီၤ.

လိပ်အဆာ - ၁၈။ ထံကီၢ်လၢတူၢ်လိၣ်တၢ်အိဉ်ဖျိဉ်အတၢ်ဘဉ်သးသ့သတဖၣ်န့ဉ် ကဘဉ်ဟ့ဉ်ထီဉ်ဝဲဒဉ် အတၢ်မၤ အတၢ်လဲၤထီဉ်လဲၤထီ အဂ့ၢ်လၢ (၁)နံဉ်အတီၢ်ပူၤ, ဒီးလၢခံန့ဉ်အစ့ၤကတၢ် (၄)နံဉ်တဘျီ, ဒီးအါ န့ၢ်အန့ဉ်ကရၢ အတၢ်ယုအဝဲသ့ဉ်မ့အိဉ်န့ဉ်, အဝဲသ့ဉ်ကဘဉ်ဟ့ဉ်ထီဉ်ဝဲဒဉ်လီၤ.

လိပ်အဆာ - ၁၉။ ကမံးတံဉ်တဖၣ်လၢကထူးထီဉ်တၢ်သိဉ်တၢ်သီးဒီး တၢ်သိဉ်တၢ်ဘျီအဂီၢ်တၢ်ကဘဉ်ဟ့ဉ် အဝဲသ့ဉ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်, ဒီးပှၤလၢဟံးန့ၢ်မူဒါဒ်တၢ်ခိဉ်တၢ်နၢ်တဖၣ် တၢ်ကဘဉ်ပၢ်န့ၢ်အဝဲသ့ဉ်မူဒါအတၢ်ခွဲး တၢ်ယၢ် (၂) နံဉ်န့ဉ်လီၤ.

လိပ်အဆာ - ၂၀။ စံဉ်ဒီအကမံးတံဉ်န့ဉ်ဒ်သီးကဖးဒီး ထံဉ်သ့ဉ်ညါဘဉ်ထံကီၢ်ပဒိဉ်တဖၣ် အလံဉ်ဆှၢထီဉ် အဂီၢ်န့ဉ် ဘဉ်အိဉ်ဒီးအတၢ်အိဉ်ဖျိဉ်ဘၢဉ်ဆၢဘဉ်ကတီၢ်ကိးနံဉ်ဒဲးန့ဉ်လီၤ.

လိပ်အဆာ - ၂၁။ စံဉ်ဒီအကမံးတံဉ်န့ဉ်, ကဘဉ်ဆှၢထီဉ်ဝဲဒဉ်အလံဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်ဒီး ထံကီၢ်ပဒိဉ်အလံဉ် ဆှၢထီဉ်အဖီခိဉ် အတၢ်ဟ့ဉ်ကူဉ်အကလုာ်ကလုာ် ဆူဘီမုၢ်စၢ်ဖျိဉ်အတၢ်အိဉ်ဖျိဉ်အအိဉ်ကိးနံဉ်ဒဲးန့ဉ်လီၤ.

လိပ်အဆာ - ၂၂။ ဘီမုၢ်စၢ်ဖျိဉ်အဝဲၤကျိၤလၢ အဘဉ်ထွဲအပှၤလၢအသ့ဉ်ညါနၢ်ပၢ်တၢ်လီၤဆီသ့ဉ်တဖၣ် က ဘဉ်ကွၢ် ထံဉ်သ့ဉ်ညါထံကီၢ်ပဒိဉ်အလံဉ်ဆှၢထီဉ်အတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်ဝံၤ, ဘဉ်ဆှၢထီဉ်ဝဲဒဉ်အလံဉ်ဟ့ဉ်ထီဉ်တၢ် ဂ့ၢ်တဖၣ် န့ဉ်လီၤ.

လိပ်အဆာ - ၂၃။ စံဉ်ဒီဒီးထံကီၢ်အါဘျီအတၢ်အၢ်လီၤတူၢ်လိၣ်တဖၣ်ဒီး ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤပဒိဉ်အတၢ်သိဉ် တၢ်ဘျီအတၢ်ဘျးစဲလိၣ်သးတဖၣ်န့ဉ် ဘဉ်တၢ်ပၢ်ဖျါထီဉ်ဝဲဒဉ်လီၤ.

လိပ်အဆာ - ၂၄။ ဒ်တၢ်အိဉ်ဖျိဉ်ဖးဒိဉ်အတၢ်အၢ်လီၤတူၢ်လိၣ်အိဉ်ဝဲအသိး, တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤခဲလၢၢ်အဖီခိဉ် ကဘဉ်တၢ်ဒီးန့ၢ်ဘဉ်အီၤအဂီၢ်န့ဉ် ထံကီၢ်ပဒိဉ်သ့ဉ်တဖၣ်အလီၢ်အိဉ်လၢကဘဉ်သူးကျဲၤတၢ်အဂီၢ်န့ဉ် ဘဉ် တၢ်ပၢ်ဖျါ ထီဉ်ဝဲဒဉ်လီၤ.

အပိုင်း - ၁၇။ အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုပျောက်ရေး အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို စိစစ်သုံးသပ်ရေးအတွက် စီဒေါကော်မတီဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

အပိုင်း - ၁၈။ ညီလာခံသဘောတူညီချက်ကို အတည်ပြုသည့်နိုင်ငံများအနေဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်မှုအစီရင်ခံစာကို အတည်ပြုပြီး(၁)နှစ်အတွင်း တင်သွင်းရန်နှင့် နောက်ပိုင်းတွင် အနည်းဆုံး (၄)နှစ်တစ်ကြိမ် တင်သွင်းရန်အပြင်ကော်မတီမှ မေတ္တာရပ်ခံလာလျှင် တင်သွင်းရန်ဖြစ်ပါသည်။

အပိုင်း - ၁၉။ ကော်မတီအားလုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် စည်းမျဉ်းဥပဒေများကို ရေးဆွဲဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုရန်နှင့် တာဝန်ထမ်းဆောင်မည့် အရာရှိများ၏ သက်တမ်းကို (၂)နှစ် သတ်မှတ်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

အပိုင်း - ၂၀။ စီဒေါကော်မတီသည် အစိုးရများမှတင်သွင်းသည့် အစီရင်ခံစာများကို ဖတ်ရှုလေ့လာရန် အတွက်နှစ်စဉ်ပုံမှန်အစည်းအဝေးကျင်းပရန်ဖြစ်ပါသည်။

အပိုင်း - ၂၁။ စီဒေါကော်မတီသည် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံသို့ နှစ်စဉ်အစီရင်ခံစာတင်သွင်းရန်နှင့် အစိုးရများ၏အစီရင်ခံစာအပေါ်အကြံပြုချက်နှင့် အထွေထွေထောက်ခံချက်များ ထုတ်ပြန်ပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။

အပိုင်း - ၂၂။ ကုလသမဂ္ဂ၏ သက်ဆိုင်ရာဌာနများမှ အထူးကျွမ်းကျင်သူများကို ပါဝင်စေ၍ အစိုးရများ၏ အစီရင်ခံစာများကို လေ့လာသုံးသပ်ပြီး အစီရင်ခံစာတင်ပြစေရန်ဖြစ်ပါသည်။

အပိုင်း - ၂၃။ စီဒေါနှင့် အခြားအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဘောတူညီချက်များနှင့် ပြည်တွင်းနိုင်ငံတော်၏ ဥပဒေများဆက်စပ်မှုတို့ကို ဖော်ပြပါသည်။

အပိုင်း - ၂၄။ ညီလာခံတွင်သဘောတူညီထားသည် အချက်များအားလုံးအပြည့်အဝရှိစေရေးအတွက် လိုအပ်သည့်အစီအစဉ်အားလုံးကို နိုင်ငံတော်အစိုးရများမှ ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

လိပ်အဆာ - ၂၅။ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် တၢ်ကဘၣ်ပၤယၢ်အိၣ်လၢ ဘီၣ်မ့ၢ်စၢၤ ဖျိၣ်အနဲၣ်ရွဲၣ်ခိၣ်ကျၢၢ်အိၣ်, ဒီးထံကီၢ်ကိးဘၣ်ဒဲးအတၢ်ဆဲးလီၤစုပနီၣ်ဒီးအတၢ်အၢၣ်လီၤတဖၣ်ကမူကဝဲၤ-ဝဲအဂီၢ်န့ၣ် တၢ်ပၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ.

လိပ်အဆာ - ၂၆။ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိၣ်ပၣ်ဝဲတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ခံကွၢ်စိပကွၢ်က့ၤအိၣ်ဝံၤ, ဘၣ်တၢ် ဘီၣ်က့ၤအိၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဝဲန့ၣ်, တၢ်ကဘၣ်ထွဲဒီး ဆၢထီၣ်တၢ်ဝုၢ်လၢလံၣ်ဆူနဲၣ်ရွဲၣ်ခိၣ်ကျၢၢ်အိၣ်, ဒီးလၢတၢ်ကဟ့ၣ်မူ ဟ့ၣ်ဒါအိၣ်လၢကပၤယၢ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ် ကဘၣ်တၢ်စံးကတိၤသကိးတၢ်ဝုၢ်လၢဘီၣ်မ့ၢ်စၢၤဖျိၣ် အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

လိပ်အဆာ - ၂၇။ ထံကီၢ်တဘျီလၢအဆဲးလီၤစုပနီၣ်ဝံၤ, ဘၣ်တၢ်ပၣ်ဂၢ်ပၣ်ကျၢၢ်အိၣ်လၢဘီၣ်မ့ၢ် စၢၤဖျိၣ်နဲၣ် ရွဲၣ် ခိၣ်ကျၢၢ်ဝံၤဝဲအဝုၢ်မ့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါက့ၤအိၣ် အသီ (၃၀)ပွဲၤထီၣ်လံၣ်န့ၣ်, တၢ်အၢၣ်လီၤအံၤအိၣ်မူအိၣ် ဝဲၤဝဲလံၣ်န့ၣ်လီၤ.

လိပ်အဆာ - ၂၈။ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ် အတၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိၣ်အကျါတဖၣ် တၢ်မံၢ်အဲၣ်ဒီးပၣ်တ့ၢ်သးမ့ၢ်ဝုၢ်, တၢ်မ့ၢ်အဲၣ်ဒီးထုးကွၢ်က့ၤအိၣ်မ့ၢ်အိၣ်န့ၣ်, တၢ်ဘၣ်ပတံထီၣ်ဒီးဒုးသ့ၣ်ညါအိၣ်ဆူဘီၣ်မ့ၢ်တဖျိၣ်နဲၣ်ရွဲၣ်ခိၣ်ကျၢၢ် အိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီး တဘျီမ့ၢ်ဝဲတၢ်လၢတအိၣ်ဝဲလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ် အတၢ်အဘၣ်လီၤတူၢ်လိၣ်အပူၤသ့ၣ် တဖၣ် ဘၣ်န့ၣ်တၢ်ပၣ်ဖျါဝဲ ဒၣ်လီၤ.

လိပ်အဆာ - ၂၉။ တၢ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ထုးထီၣ်တၢ်အိၣ်ပညီဘၣ်ယးဒီး တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်အတၢ်အၢၣ်လီၤ တူၢ်လိၣ် အိၣ်ပညီမ့ၢ်ဝုၢ်, တၢ်ဒုးကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်တၢ်အတၢ်မၤအပူၤမ့ၢ်ဝုၢ်, ထံကီၢ်လၢဆဲးလီၤစုတၢ်ပနီၣ် တဘျီဒီး တဘျီ အက ဘၣ်စၢၤတၢ်ဝုၢ်လိၣ်ဘီၣ်လိၣ်မ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ်, အဝဲသ့ၣ်ကဒဲကဒဲဘၣ်မၤဘၣ်လိၣ် ဖိးဒက့ၤအတၢ်ဝုၢ်ဒၣ်ဝဲ, ဒီးလၢ (၆)လါ အတီၢ်ပူၤမၤဘၣ်လိၣ်က့ၤဝဲမ့ၢ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်, ကဘၣ်ဆၢထီၣ်ဝဲဒၣ် အတၢ်ဝုၢ်ဆူထံကီၢ်အခါဘၣ်အကျိၣ်ဘျီဒ်တၢ်သိၣ် တၢ်ဘျီအိၣ်ဝဲဒၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

လိပ်အဆာ - ၃၀။ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်အတၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိၣ်အတၢ်ဘၣ်သးတဖၣ်န့ၣ်, တၢ်ကဘၣ်ပၤယၢ် အိၣ် ဖဲဘီၣ်မ့ၢ်စၢၤဖျိၣ်နဲၣ်ရွဲၣ်ကျၢၢ်အိၣ်လၢ, အရုဘယၣ်, တရူး, အဲကလံး, ဖြၣ်စ့ၣ်, ရးရှၣ်ဒီး စပုၣ်အကျိၣ် န့ၣ်လီၤ.

အပိုင်း - ၂၅။ ညီလာခံ၏ လက်ရှိသဘောတူညီချက်များကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံတွင် ထိန်းသိမ်းထားရှိရေးနှင့် နိုင်ငံအားလုံးမှ ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးရန်နှင့် သဘောတူအတည်ပြုခြင်းဖြင့် အသက်ဝင်မှုရှိစေရန်ဖော်ပြထားပါသည်။

အပိုင်း - ၂၆။ ညီလာခံ၏ လက်ရှိသဘောတူညီချက်များကိုသုံးသပ်၍ ပြန်လည်ပြင်ဆင်လိုပါက ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံစာဖြင့် ရေးသားတင်ပြရန်၊ ထိန်းသိမ်းထားရန်အတွက် တာဝန်အပ်နှံထားရန်နှင့် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံတွင် ဆွေးနွေးဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

အပိုင်း - ၂၇။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် ညီလာခံသဘောတူညီချက်များကို လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး၊ ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံတွင် သဘောတူအတည်ပြုကြောင်း အသိပေးတင်ပြသည့် နေ့မှ ရက်ပေါင်း(၃၀)ပြည့်နေ့တွင် ယင်းနိုင်ငံအတွက် သဘောတူညီချက် စတင်အသက်ဝင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

အပိုင်း - ၂၈။ ညီလာခံသဘောတူညီချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ လိုက်နာရန်အတွက် ချန်လှပ်လိုခြင်း၊ ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းခြင်းတို့ကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ အသိပေးတင်ပြရန်။ ညီလာခံသဘောတူညီမှုများနှင့် မသက်ဆိုင်သည်များမဖြစ်စေရန်ဖော်ပြထားချက်ဖြစ်ပါသည်။

အပိုင်း - ၂၉။ ညီလာခံ၏သဘောတူညီချက်များကို အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းတို့နှင့်ပတ်သက်၍ စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများအကြား အငြင်းပွားမှုဖြစ်လာပါက နှစ်နိုင်ငံချင်း ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းရန်၊ (၆)လအတွင်းညှိနှိုင်းမရပါက အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာတရားရုံးသို့ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ တင်ပြဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

အပိုင်း - ၃၀။ ညီလာခံ၏သဘောတူညီချက်ကို အာရေဗျ၊ တရုတ်၊ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ ရုရှားနှင့် စပိန်ဘာသာစကားတို့ဖြင့် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံတွင် ထိန်းသိမ်းထားရှိစေရပါမည်။

တၢ်ကွၢ်တကျၢ်ပၤတၢ်ဆူ, တၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိၣ်ထီၣ်တဖၣ်

စံၣ်ဒီန့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်စိတၢ်ကမီၤလၢ တၢ်ကထူးထီၣ်ပၤဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဃး, ဒီဖျါတၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်တဖၣ်အပူၤတၢ် အိၣ်ဖျါဖးဒိၣ်အတၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိၣ်လၢအတဖျါဆူလၢအအိၣ်ထီၣ်ဝဲတဖၣ်, မ့တမ့ၢ်တၢ်ကမၤလၢထီၣ်ပွဲၤထီၣ်က့ၤ တၢ်နဲၣ်ကျဲတဖၣ်သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ်လံာ်အဆၢ - ၂၁ အသိး လံာ်ဆူထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢဘၣ်တၢ်သမံသမိးအီၤတဖၣ်, ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်လၢဒီးန့ၢ်ဘၣ်လၢ ထံကီၢ်ပဒိၣ်အအိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်စံၣ်ဒီန့ၣ်ဒီးတၢ်စိတၢ်ကမီၤလၢ ကဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်ဆိၣ်ထွဲ ထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ ထူးထီၣ်ပၤဖျါဝဲဒၣ်သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တူၤဆၢကတီၢ်ခဲအံၤန့ၣ်, စံၣ်ဒီကမံးတံာ်ထူးထီၣ်ဒီးပၤဖျါဝဲဒၣ် အတၢ်တူၢ်လိၣ်ဆိၣ်ထွဲ (၂၅)ခါလံန့ၣ်လီၤ.

	တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ	တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ
၁။	တၢ်အိၣ်ဖျါဖးဒိၣ် (၅) ဘျီတဘျီ, ၁၉၈၆	တၢ်ကစးထီၣ်ဒီး, တဘျီဒီးတဘျီအဘၢၣ်စၤ တၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အဆၢကတီၢ်
၂။	တၢ်အိၣ်ဖျါဖးဒိၣ်(၆)ဘျီတဘျီ, ၁၉၈၇	တၢ်ကစးထီၣ်ဒီး, တဘျီဒီးတဘျီအဘၢၣ်စၤ တၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အလံာ်ဒိ
၃။	တၢ်အိၣ်ဖျါဖးဒိၣ် (၆)ဘျီတဘျီ, ၁၉၈၇	တၢ်ဟ့ၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါဒီး တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဘၣ်ဃးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဆူထံဖီကီၢ်ဖိ
၄။	တၢ်အိၣ်ဖျါဖးဒိၣ် (၆)ဘျီတဘျီ, ၁၉၈၇	တၢ်ဆိကတီၢ်ပၤစၤတၢ်အိၣ်ဖျါဖးဒိၣ် အတၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိၣ်.
၅။	တၢ်အိၣ်ဖျါဖးဒိၣ်(၇)ဘျီတဘျီ, ၁၉၈၈	တၢ်ကဘၣ်မၤဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်ဒီး, ဝါထီၣ်ကျၢၤထီၣ် တၢ်ဒ်သိးပိၣ်မ့ၣ်တဖၣ်ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့, တၢ်ဖံးအီၤမၤအိၣ်, ထံဂ့ၢ်ကီၢ်ဂ့ၢ် ဒီးတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်အဂီၢ်.
၆။	တၢ်အိၣ်ဖျါဖးဒိၣ်(၇)ဘျီတဘျီ ၁၉၈၈	ဒ်သိးပိၣ်မ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်အိၣ်မူအပတီၢ်ကထီထီၣ်လီၤ တံာ်လီၤဆဲးအဂီၢ်, တၢ်ကတိၣ်လီၤဒီးမၤအီၤဒ်ထံဖီကီၢ်ဖိ အတၢ်တိၣ်မၤအသိးဒီး တၢ်ကရၢလီၤဒုးသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ် ဒ်တၢ်ထံၣ်န့ၢ်အီၤလၢ စံၣ်ဒီအပူၤတဖၣ်
၇။	တၢ်အိၣ်ဖျါဖးဒိၣ် (၇)ဘျီတဘျီ ၁၉၈၈	စံၣ်ဒီကမံးတံာ်အဂီၢ်တၢ်အဂံၢ်ထံးတဖၣ်
၈။	တၢ်အိၣ်ဖျါဖးဒိၣ်(၇)ဘျီတဘျီ ၁၉၈၈	ဒ်သိးပိၣ်မ့ၣ်တဖၣ်ကမၤဘၣ်တၢ်မၤဒ်ခါၣ်စးသ့ၣ်တဖၣ် အသိးလၢထံကီၢ်အါဘျီအတၢ်မၤတဖၣ်အဂီၢ်တၢ်ကမၤ အီၤဝါဝါကျၢၤကျၢၤ
၉။	တၢ်အိၣ်ဖျါဖးဒိၣ်(၈)ဘျီတဘျီ ၁၉၈၉	တၢ်ကွဲးနီၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤဘၣ်ထွဲဒီးပိၣ်မ့ၣ်ပိၣ်မၤတဖၣ် အဂ့ၢ်
၁၀။	တၢ်အိၣ်ဖျါဖးဒိၣ်(၈)ဘျီတဘျီ ၁၉၈၉	တၢ်ပၤပနီၣ်စံၣ်ဒီအနံၣ် (၁၀)အမူး

အထွေထွေထောက်ခံချက်များအပေါ် တစေ့တစောင်း

စီဒေါက်မတီသည် အထွေထွေထောက်ခံချက်များမှတစ်ဆင့် ညီလာခံတွင် ရှင်းလင်း တိကျစွာဖော်ပြထားသော လက်ငင်းဖြစ်ပေါ်သည့် ကိစ္စရပ်များ(သို့)ဖြည့်စွက်လမ်းညွှန်မှုများကို သတ်မှတ်ထုတ်ပြန်နိုင်ပါသည်။

အပိုဒ်- ၂၁တွင် အစီရင်ခံစာများအပေါ် စိစစ်ခြင်း၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရများမှ ရရှိသည့် သတင်းများအပေါ် အခြေခံ၍ စီဒေါက်မတီအနေဖြင့် အကြံပြုမှုများနှင့် အထွေထွေထောက်ခံချက်များကို ထုတ်ပြန်ခွင့် ပြုထား ပါသည်။

စီဒေါက်မတီမှယနေ့အထိ အထွေထွေထောက်ခံချက်(၂၅)ခုကို ထုတ်ပြန်ထားပါသည်။

စဉ်။	ခေါင်းစဉ်	အကြောင်းအရာ
၁။	(၅)ကြိမ်မြောက်ညီလာခံ၊ ၁၉၈၆။	ကနဦးနှင့် ကာလအပိုင်းအခြားအလိုက်အစီရင်ခံစာ တင်ပြရန် အချိန်ကာလ
၂။	(၆)ကြိမ်မြောက်ညီလာခံ၊ ၁၉၈၇။	ကနဦးနှင့် ကာလအပိုင်းအခြားအလိုက်အစီရင်ခံစာ အတွက်ပုံစံ
၃။	(၆)ကြိမ်မြောက်ညီလာခံ၊ ၁၉၈၇။	ပညာရေးနှင့်ပြည်သူ့အသိပေးခြင်းလှုပ်ရှားမှု
၄။	(၆)ကြိမ်မြောက်ညီလာခံ၊ ၁၉၈၇။	ညီလာခံသဘောတူညီချက်များအပေါ် ဆိုင်းငံ့မှုဆောင်ရွက်ရန်
၅။	(၇)ကြိမ်မြောက်ညီလာခံ၊ ၁၉၈၈။	ပညာရေး၊ စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေးနှင့် အလုပ်အကိုင် ရရှိမှုတို့တွင် အမျိုးသမီးများပါဝင်မှုတိုးတက်မြှင့်တင်ရေး ကိုဦးစား
၆။	(၇)ကြိမ်မြောက်ညီလာခံ၊ ၁၉၈၈။	အမျိုးသမီးများဘဝတိုးတက်ရေးအတွက် ထိရောက်သောအမျိုးသားရေးအစီအမံများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရန်နှင့်စီဒေါက်မတီအနှစ်ချုပ် တွေ့ရှိချက်များကိုဖြန့်ဝေရန်
၇။	(၇)ကြိမ်မြောက်ညီလာခံ၊ ၁၉၈၈။	စီဒေါက်မတီ၏ အရင်းအမြစ်များ
၈။	(၇)ကြိမ်မြောက်ညီလာခံ၊ ၁၉၈၈။	အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသမီးများကိုယ်စား ပြုပါဝင်နိုင်ရေးအတွက်ဆိုင်ရာဆောင်ရွက်ရန်
၉။	(၈)ကြိမ်မြောက်ညီလာခံ၊ ၁၉၈၉။	အမျိုးသမီးများနှင့်ပတ်သက်သည့် စာရင်းအင်း အချက်အလက်များ
၁၀။	(၈)ကြိမ်မြောက်ညီလာခံ၊ ၁၉၈၉။	(၁၀)နှစ်မြောက်စီဒေါက်မတီအထိမ်းအမှတ်ပုံ

	တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ	တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါ
၁၁။	တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ် (၈)ဘျီတဘျီ ၁၉၈၉	တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ကွဲးဆှၢထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်
၁၂။	တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်(၈)ဘျီတဘျီ ၁၉၈၉	တၢ်မၤနၤမၤပုၤပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤအတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ် (အဆၢ ၂, ၅, ၁၁, ၁၂ ဒီး ၁၆)
၁၃။	တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ် (၈)ဘျီတဘျီ ၁၉၈၉	ဒ်သိးတၢ်ကမၤန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဘူးတၢ်လဲၣ်ဒ်သိးသိးလၢ တၢ်မၤဒ်သိးသိးတဖၣ်အဖီခိၣ်အဂီၢ်
၁၄။	တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ် (၉)ဘျီတဘျီ ၁၉၉၀	တၢ်မၤတဲၣ်ကွံၣ်ပိၣ်မုၢ်တဖၣ်အတၢ်ပလၢၢ်သ့ၣ်ညါတၢ်
၁၅။	တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ် (၉)ဘျီတဘျီ ၁၉၉၀	ထံဖိကီၢ်ဖိအတၢ်ကူၣ်သ့အကျဲဘၣ်ယးဒီး တၢ်ကတဒိ တဒါဒီးတြီယာ်အ့ၣ်အဲၣ်ဒိၣ်အဲး(စ်) (AIDS) အတၢ်ဆါ (အဆၢ-၁၂)
၁၆။	တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ် (၁၀)ဘျီတဘျီ ၁၉၉၁	လၢဒူသဝီဒီးခူဝဲၣ်တဖၣ်ဟံၣ်ဒူၣ်ယီၤထၢအတၢ်ဖဲအိၣ်မၤ အိၣ်အပူၤပိၣ်မုၢ်လၢတဒါဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဘူးတၢ်လဲၣ်အိၣ် ဝဲဆဲးအါ (အဆၢ- ၂ဒီး၁၁)
၁၇။	တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်(၁၀)ဘျီတဘျီ ၁၉၉၁	လၢထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်ထုးထီၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤခဲလၢ် အဖီခိၣ်န့ၣ်, ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤပိၣ်မုၢ်လၢတန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဘူး တၢ်လဲၣ်အိၣ်ဝဲဆဲးအါဒီးဘၣ်တၢ်ပၣ်ပနီၣ်အီၤတဖၣ် (အဆၢ-၁၁)
၁၈။	တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်(၁၀)ဘျီတဘျီ ၁၉၉၁	ပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤလၢ အနီၢ်ခိကွၢ်ဂီၤတဘၣ်ဘျီဘၣ်ဒါ တဖၣ် (အဆၢ ၃, ၄, ၁၀, ၁၁, ၁၂, ၁၄, ဒီး ၁)
၁၉။	တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ် (၁၁)ဘျီတဘျီ ၁၉၉၂	တၢ်မၤနၤမၤပုၤပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤအတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ် (အဆၢ ၁, ၂, ၅, ၆, ၁၀, ၁၁, ၁၂, ၁၄, ဒီး ၁၆)
၂၀။	တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်(၁၁)ဘျီတဘျီ ၁၉၉၂	တၢ်ပၣ်မတုၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်
၂၁။	တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ် (၁၃)ဘျီတဘျီ ၁၉၉၄	တၢ်ဆီဟံၣ်ဆီယီဒီး ဟံၣ်ဖိယီဖိအတၢ်ဘၣ်ထွဲတဖၣ် (အဆၢ ၉, ၁၅ ဒီး ၁၆)
၂၂။	တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်(၁၄)ဘျီတဘျီ ၁၉၉၅	တၢ်ဘျီက့ၤလံၣ်အဆၢ(၂၀)ဘၣ်ထွဲဒီး စံၣ်ဒိကမံၤတံၣ် တဖၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်ကတဲၣ်ကတီၤသးအဖီခိၣ် တၢ်ကမၤအါထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဘျီအဂ့ၢ်
၂၃။	တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်(၂၃)ဘျီတဘျီ ၁၉၉၇	လၢထံဂ့ၢ်ကီၢ်ဂ့ၢ်ဒီး ထံဖိကီၢ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူအပူၤ ပိၣ်မုၢ် ပိၣ်မၤသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒီး အတၢ်မၤတဖၣ် (အဆၢ ၄, ၇, ဒီး ၈)
၂၄။	တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ် (၂၀)ဘျီတဘျီ ၁၉၉၉	တၢ်လၢတၢ်ကဘၣ်မၤအီၤဒ်သိးပိၣ်မုၢ်တဖၣ် ကဒီးန့ၢ် ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချူတုၤသိးသိးတဖၣ် (အဆၢ ၁၂, ၅, ၁၀, ၁၁, ဒီး ၁၄)
၂၅။	တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ် (၃၀)ဘျီတဘျီ ၂၀၀၄	တၢ်မၤပၣ်စၢၤတၢ်ဖဲတၢ်မၤလီၤဆီတဖၣ် (အဆၢ ၄. ၁ န့ၣ်တၢ်ဘျီက့ၤအီၤလီၤလီၤဆီဆီ)

စဉ်။	ခေါင်းစဉ်	အကြောင်းအရာ
၁၁။	(ဂ)ကြိမ်မြောက်ညီလာခံ၊ ၁၉၈၉	အစီရင်ခံခြင်းအတွက်နည်းပညာဆိုင်ရာအကြံပြုချက်များ
၁၂။	(ဂ)ကြိမ်မြောက်ညီလာခံ၊ ၁၉၈၉။	အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှု(အပိုဒ် ၂၊ ၅၊ ၁၁၊ ၁၂ နှင့် ၁၆)
၁၃။	(ဂ)ကြိမ်မြောက်ညီလာခံ၊ ၁၉၈၉။	တန်ဖိုးတူညီသည့်အလုပ်အတွက် တူညီသည့်လုပ်ခရရှိရေး (အပိုဒ်-၁၁)
၁၄။	(၉)ကြိမ်မြောက်ညီလာခံ၊ ၁၉၉၀။	အမျိုးသမီးများ၏ အာရုံခံလွှာဖြတ်ခြင်း(အပိုဒ်-၁၀နှင့် ၁၂)
၁၅။	(၉)ကြိမ်မြောက်ညီလာခံ၊ ၁၉၉၀။	အမျိုးသမီးများ၏ အာရုံခံလွှာဖြတ်ခြင်း(အပိုဒ်-၁၀နှင့် ၁၂)
၁၆။	(၁၀)ကြိမ်မြောက်ညီလာခံ၊ ၁၉၉၁။	ကျေးလက်နှင့် မြို့ပြမိသားစုစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ခမရသောအမျိုးသမီးများပါဝင်မှု(အပိုဒ်-၂ နှင့် ၁၁)
၁၇။	(၁၀)ကြိမ်မြောက်ညီလာခံ၊ ၁၉၉၁။	စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်ကုန်ပမာဏတွင်လုပ်ခမရသော ပြည်တွင်းအမျိုးသမီးများ၏ လုပ်ဆောင်မှုနှင့် အသိအမှတ်ပြု ခံရမှု(အပိုဒ်-၁၁)
၁၈။	(၁၀)ကြိမ်မြောက်ညီလာခံ၊ ၁၉၉၂။	မသန်စွမ်းအမျိုးသမီးများ(အပိုဒ်-၃၊ ၄၊ ၁၀၊ ၁၁၊ ၁၂၊ ၁၄နှင့် ၁၆)
၁၉။	(၁၁)ကြိမ်မြောက်ညီလာခံ၊ ၁၉၉၂။	အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှု(အပိုဒ် ၁၊ ၂၊ ၅၊ ၆၊ ၁၀၊ ၁၁၊ ၁၂၊ ၁၄ နှင့် ၁၆)
၂၀။	(၁၁)ကြိမ်မြောက်ညီလာခံ၊ ၁၉၉၂။	ညီလာခံနှင့်ပတ်သက်၍ဆိုင်ခွဲမှုများ
၂၁။	(၁၃)ကြိမ်မြောက်ညီလာခံ၊ ၁၉၉၄။	အိမ်ထောင်ပြုခြင်းနှင့်မိသားစုဆက်ဆံရေးများ (အပိုဒ် -၉၊ ၁၅ နှင့် ၁၆)
၂၂။	(၁၄) ကြိမ်မြောက်ညီလာခံ၊ ၁၉၉၅။	စီဒေါ့ကော်မတီ၏ အသင့်ရှိမှုအရ အစည်းအဝေးအကြိမ် တိုးမြှင့်ရေးအတွက် ညီလာခံသဘောတူညီချက် အပိုဒ် ၂၀ကို ပြင်ဆင်ခြင်း
၂၃။	(၂၃)ကြိမ်မြောက်ညီလာခံ၊ ၁၉၉၇။	အမျိုးသမီးများ နိုင်ငံရေးနှင့်ပြည်သူ့ဘဝတွင် တန်းတူရည်တူ ပါဝင်နိုင်ခွင့်နှင့် ဆောင်ရွက်မှုများ (အပိုဒ်-၄၊ ၇နှင့် ၈)
၂၄။	အကြိမ်(၂၀)မြောက်ညီလာခံ၊ ၁၉၉၉။	ကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ အမျိုးသမီးများတန်းတူ အခွင့်အရေးရှိရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရန်များ (အပိုဒ်-၁၂၊ ၅၊ ၁၀၊ ၁၁ နှင့် ၁၄)
၂၅။	အကြိမ်(၃၀)မြောက်ညီလာခံ၊ ၂၀၀၄။	ယာယီအထူးဆောင်ရွက်ချက်များ (အပိုဒ် - ၄၁ အား အထူးပြုခြင်း)

စံနစ်အတိုင်းအကျိုးကအိတ်ထိပ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်တၢ်ကဘၢၣ်မၤအီၤဒ်လဲၣ်.

- ထံၣ်ကီၢ်ပဒိၣ်တဖၣ်ပၢၢ်ပၢၢ်ကျၢၤဒီး တူၢ်လိၣ်စံၣ်ဒီမ့ၢ်ဝံၤ (မ့တမ့ၢ်) ဆဲးလီၤစုတၢ်ပနီၣ်မ့ၢ်ဝံၤလံၤအယိ, လၢတနံၣ် အတီၢ်ပူၤန့ၣ်, ကဘၢၣ်ဆၢထီၣ်အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ အဂ့ၢ်တဖၣ်ဆူဘီမ့ၢ်စၢဖျိၣ်နဲၣ်ခွဲၣ်ခိၣ်ကျၢၢ် အအိၣ်, ဒီးလၢခဲန့ၣ်ကဘၢၣ်ဆၢ ထီၣ်ဝဲဒၣ်လွံၢ်န့ၣ်တဘျီလီၤ.
- လၢတၢ်ကသမံသမိးကွၢ်ယုသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ် လၢထံၣ်ကီၢ်ပဒိၣ်တဖၣ်ဆၢထီၣ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ် စံၣ်ဒီကမံၤတံၣ် ကဘၢၣ်အိၣ်ဒီး ဒီးအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢအဆၢကတီၢ်ဒၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်သမံသမိးဒီး ကွၢ်ယုသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်လၢလံၣ်ဆၢထီၣ် တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဒ်သိးတၢ်ကစံး ကတီၤသကိးတၢ် ဒီးထံၣ်ကီၢ်အခါၣ်စးတဖၣ်လၢ တၢ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်တၢ်အဂီၢ်လီၤ.
- စံၣ်ဒီကမံၤတံၣ်န့ၣ်ပၢၢ်ဖျါထီၣ်က့ၤဝဲဒၣ်, ထံၣ်ကီၢ်တဘျီအတၢ်မၤကဲထီၣ် လိၣ်ထီၣ်စံၣ်ဒီအတၢ်မၤတဖၣ် အတၢ်ဘျး တၢ်ဖျိၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤ, ဒီးအတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢဘၢၣ်သဂၢၢ်ဝဲ တဖၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤဒ်ထံၣ်ဘၢၣ် ဝဲဒၣ်အသိးဖျိၣ်ကိၣ်လီၤ. လၢတၢ်ပၢၢ်ဖျါထီၣ်က့ၤအပူၤအံၤ, အိၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဆီၣ်ထွဲသ့ၣ်တဖၣ် လၢ စံၣ်ဒီအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ် ဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်ဝဲအဂီၢ်လီၤ.
- လၢထံၣ်ကီၢ်ပဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ကမၤလၢပွဲၤဝဲအမူဒါဒ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်တဖၣ်အတၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိၣ် အိၣ်ဝဲအသိး အဂီၢ်န့ၣ်, အကါဒိၣ်ဝဲလၢကမၤလၢပွဲၤဝဲဒၣ်တၢ် ဒ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢဘၢၣ်တၢ်ဖျါထီၣ်က့ၤအီၤလၢ လံၣ်ဆၢထီၣ်တၢ်အဖီခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

စီဒေါအကျိုးသက်ရောက်မှုရှိစေရေးအတွက်မည်သို့ဆောင်ရွက်သနည်း။

- အစိုးရများအနေဖြင့် စီဒေါကိုအတည်ပြုလက်ခံပြီး (သို့)ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး တစ်နှစ်အတွင်း ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ အကောင်အထည်ဖော်မှုအစီရင်ခံစာကိုတင်ပြရန်ဖြစ်ပြီး၊ နောက်ပိုင်းတွင်လေးနှစ်လျှင် တစ်ကြိမ်တင်သွင်းရပါမည်။
- အစိုးရများမှ တင်သွင်းသောအစီရင်ခံစာများကို လေ့လာစိစစ်ရန် စီဒေါကော်မတီမှ ပုံမှန်အစည်းအဝေးကျင်းပပါသည်။
- အစီရင်ခံစာများကို လေ့လာစိစစ်ခြင်းသည် အစိုးရကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အပြုသဘောဆောင်သည့် ဆွေးနွေးသည့်ပုံစံမျိုးဖြစ်စေပါသည်။
- စီဒေါကော်မတီသည် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအနေဖြင့် စီဒေါကို အကောင်အထည်ဖော်မှုအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်သည့် အချက်အလက်နှင့် အခက်အခဲများဖော်ပြသည့် အနှစ်ချုပ်လေ့လာတွေ့ရှိချက်ကို ထုတ်ပြန်ပါသည်။ ၎င်းထုတ်ပြန်ချက်တွင် စီဒေါကိုပိုမိုအကောင်အထည်ဖော်ရေးအတွက် အကြံပြုထောက်ခံချက်များလည်း ပါရှိပါသည်။
- အစိုးရအဖွဲ့များသည် ညီလာခံမှ သဘောတူညီချက်များတွင် ပါရှိသည့် တာဝန်များကို ဖြည့်ဆည်းရေးအတွက် အရေးပါသည့် တာဝန်ခံမှုနည်းစနစ်ဖြစ်သော အနှစ်ချုပ်လေ့လာတွေ့ရှိချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါသည်။

၁. ထံကီၢ်လံာ်ဆှာထီၣ်က့ၤတၢ်ဂ့ၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်.

စံၣ်ဒီကမံးတံၣ်န့ၣ်, ပၣ်လီၤဝဲဒၣ်တၢ်န့ၣ်ကျဲၤလၢ ထံကီၢ်အပဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ကကွဲးဆှာထီၣ်က့ၤ တၢ်လၢလံာ်ဆှာ ထီၣ်က့ၤတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

- ထံကီၢ်ပဒိၣ်တဖၣ်လၢ တၢ်ကွဲးဆှာထီၣ်က့ၤတၢ်ဂ့ၢ်ဆူစံၣ်ဒီအအိၣ်အဂီၢ်န့ၣ် (၁) တၢ်ကွဲးဖျိၣ်ကွဲးတၢ်ဂ့ၢ်အဖုၣ်(၂) ဒ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်အတၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ် တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်အဖီခိၣ်အသိးဘၣ်ကွဲးဖျိထီၣ်က့ၤအတၢ်ဂ့ၢ် လၢလၢပွဲၤပွဲၤ, အိၣ်ဝဲဒၣ်(၂)ပတီၢ်န့ၣ်လီၤ.
 - တၢ်ကွဲးဖျိၣ်က့ၤတၢ်ဂ့ၢ်အဖုၣ်န့ၣ်မ့ၢ်လၢ တၢ်ကဆှာန့ၣ်က့ၤတၢ်ဂ့ၢ်ဆူဘီမ့ၢ်စၢ်ဖျိၣ်ကရၢဘၣ်ထွဲဒီး ပှၤကူပှၤကညီ အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အအိၣ်အဂီၢ်, ဒီးအိၣ်ယုၣ်ဒီး တၢ်ကစီၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ရီၤသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ.
 - တၢ်ကွဲးဖျိၣ်ဒီးဆှာထီၣ်က့ၤတၢ်ဂ့ၢ်လၢလၢပွဲၤပွဲၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ပၣ်ဖျိထီၣ်က့ၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်မၤကဲထီၣ် လိာ်ထီၣ်တၢ်ဒ်စံၣ်ဒီအတၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်တဖၣ်အသိးအတၢ်ဂ့ၢ်ကိးဘီဒီးန့ၣ်လီၤ. (အဒိ - တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ် အတၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်တဖၣ်, တၢ်မၤကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်တၢ်ဒ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်အကလုာ်ကလုာ်အသိး, ဒီးတၢ်သိၣ် တၢ်ဘျုး, ထံကီၢ်အါဘျုးအတၢ်မၤအကျိၤအကွဲးတဖၣ်, သန့သ့ၣ်တဖၣ်ဒီး လၢပိာ်မ့ၢ်တဖၣ်အဂီၢ်တၢ်သး တၢ်ကျဲၤအဖီခိၣ်အတၢ်ကဲဘျုးကဲဖျိၣ်တဖၣ်အသိးလီၤ.)

လံာ်ဆှာထီၣ်ဆိတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်

- တၢ်ဆှာထီၣ်ပၣ်ဖျိက့ၤ တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ယးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ် အတၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်အဆၢကိးဆၢ ဒဲးလီၤ.

လံာ်ဆှာထီၣ်က့ၤတၢ်ဂ့ၢ်ဒ်တၢ်ပၣ်လီၤအဆၢကတီၢ်တဖၣ်

- တၢ်ပၣ်ဖျိထီၣ်က့ၤတၢ်ဂ့ၢ်လီၤဆီဒၣ်တၢ်, တၢ်ဂ့ၢ်လၢအအိၣ်ထီၣ်ဒီးမၤအသးဖဲ လံာ်ဆှာထီၣ်က့ၤ တၢ်ဂ့ၢ် လၢခဲကတၢ်တဘျုးဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ထီၣ်အီၤ အလီၢ်ခဲဒီး လံာ်လၢတၢ်ကဆှာထီၣ်ခဲအံၤတဘျုးအံၤဘၣ်စၤ သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ.
- တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အတၢ်အိၣ်သးလၢ တၢ်ကွဲးဖျိၣ်အဖုၣ်အတၢ်ပၣ်ဖျိအဖီခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိး တၢ်ကျဲး စးပၣ်ဖျိထီၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ.

၁။ နိုင်ငံတော်၏အစီရင်ခံစာပုံစံ

စီစီဒေါက်ကော်မတီမှနိုင်ငံတော် / အစိုးရအဖွဲ့များအစီရင်ခံစာရေးသားရန်အတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ သတ်မှတ်ထားပါသည်။

- အစိုးရအဖွဲ့၏ စီဒေါက်ကောင်အထည်ဖော်မှုအစီရင်ခံစာတွင်- (၁)အနှစ်ချုပ်အစီရင်ခံစာနှင့် (၂)ညီလာခံ သဘောတူညီမှုများနှင့်ပတ်သက်သည့် အသေးစိတ်အစီရင်ခံစာဟူ၍ အပိုင်း(၂)ပိုင်းပါရှိပါသည်။
 - အနှစ်ချုပ်အစီရင်ခံစာမှာ ကုလသမဂ္ဂလူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့သည် တင်သွင်းသည့် အစီရင်ခံစာဖြစ်ပြီး၊ ယေဘုယျသတင်းအချက်အလက်များပါဝင်ပါသည်။ လူ့အခွင့်အရေးကာကွယ်ခြင်းနှင့်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာခွဲခြားမှုမရှိရေး၊ တန်းတူညီမျှရေးတို့အတွက် ထိရောက်စွာဆောင်ရွက်မှုများ ပါရှိပါသည်။
 - အသေးစိတ်အစီရင်ခံစာတွင်မူ စီဒေါက်သဘောတူညီမှုများအပေါ် အကောင်အထည်ဖော်မှုနှင့် ပတ်သက်သည့်အချက်အလက်အားလုံးကို ဖော်ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ (ဥပမာ-ညီလာခံမှ သဘောတူညီမှုများ၊ အထွေထွေအကြံပြုချက်များအပေါ် အကောင်အထည်ဖော်မှုတို့နှင့် အတူဥပဒေ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ နည်စနစ်များ၊ မူဝါဒများနှင့် အမျိုးသမီးရေးရာအစီအစဉ်များ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှု စသည်များ)

ကနဦးအစီရင်ခံစာများ

- ညီလာခံသဘောတူညီချက်များမှ အပိုင်အားလုံးနှင့်ပတ်သက်၍ အစီရင်ခံစာတင်ပြခြင်းများဖြစ် သည်။

သတ်မှတ်အချိန်ကာလအတွက်အစီရင်ခံစာများ

- နောက်ဆုံးအစီရင်ခံစာတင်သွင်းသည့်အချိန်နှင့် လက်ရှိအစီရင်ခံစာတင်သွင်းသည့် ကာလအတွင်း အဖြစ်အပျက်များကို လေးထားဖော်ပြလေ့ရှိသည်။
- အနှစ်ချုပ်မှတ်ချက်များတွင် ဖော်ပြထားသည့်အရေးကိစ္စများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများ ကို အသားပေးဖော်ပြသည်။

- လာလံင်ဆွာထီၣ်ဆိတၢ်ဂ့ၢ်အပူၤန့ၣ်, ဖဲထံကီၢ်တဘၣ်ဆွာထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အခါ ကဘၣ်ပၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ် ပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤတဖၣ်အတၢ်အိၣ်သးအဂ့ၢ် လီၤတံၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဝဲဒၣ်ဒ်သိးတၢ်ကသ့ထီၣ်ဒွးတၢ် လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် အတၢ်အိၣ်သးလၢ ကမၤအသးဆူညါအဂီၢ်လီၤ.
- ခံမံၤတမံၤ, လံာ်လၢကဘၣ်ဆွာထီၣ်က့ၤဒ် တၢ်ပၣ်လီၤအဆၢကတီၢ်အသိးတဖၣ်န့ၣ် ကဘၣ်ပၣ်ဖျါ ထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဂ့ၢ် လၢပၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ် လၢခံကတၢ်တဘျီအဖီခိၣ်တၢ်အိၣ်အသး လၢခံကတၢ်အဂ့ၢ် အကျါ, အပူၤကွံၣ်လွံၣ်န့ၣ်အပူၤ တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်လၢ အိၣ်ထီၣ်ဝဲ, တၢ်ကဲဘျူးတဖၣ်, သန့ဒီးတၢ်သုး တၢ်ကျဲၤအတၢ်ကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်တဖၣ်, ဒီးဒ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်အတၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိၣ်အဖီခိၣ်ထံကီၢ် ပဒိၣ်တဖၣ်အတၢ်ဟံးန့ၣ်မ့ၢ်ဒါအပူၤတၢ်လၢအတြီ မၤတံၢ်တၢ်တၢ်လၢတၢ်ကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်အဂီၢ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

How does the Committee review Reports

၂. ကမ်းတံၢ်အတၢ်သမံသမိး ကွၢ်က့ၤလံာ်ဆွာထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်.

ကရူၢ်လၢ အသမံသမိးဆိပၣ်စၢၤတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်

- တချူးလၢတၢ်သမံသမိးကွၢ်ဒ်း ထံကီၢ်ပဒိၣ်တဖၣ် အလံာ်ဆွာထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အခါန့ၣ်တၢ်နီၤဖးလီၤဝဲ တၢ် မၤခံ ပတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကရူၢ်လၢသမံသမိးဆိပၣ်စၢၤတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ် သမံသမိးဆိပၣ်စၢၤဝဲတၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် ဖးဒိၣ်အတၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိၣ်အဂ့ၢ်တဖၣ်ဝံၤ ထၢထီၣ်ပၣ်စၢၤဝဲဒၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢအကါဒိၣ် ဝဲတဖၣ်, ဒီးတၢ်သံကွၢ်အဂီၢ် တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်ဒီးပၣ်ဖျိၣ်ပၣ်စၢၤဝဲဒၣ်လီၤ.
- တၢ်ကွဲးယီဝဲဒၣ်ဘီမုၢ်စၢၤဖျိၣ်အတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်, တၢ်ကရၢကရိလၢထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤဒီး ထံကီၢ်ဂၤလၢ အတမ့ၢ် ထံကီၢ်ပဒိၣ်အတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်ဝံၤ, ယုမၤန့ၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ကစီၣ်တဖၣ်လၢ အဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဂ့ၢ်လၢဘၣ်တၢ်ပၣ် ဖျိၣ်ပၣ်စၢၤဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဂ့ၢ်လၢဘၣ်တၢ်ပၣ်ဖျိၣ်ပၣ်စၢၤဝဲတဖၣ်ဒီး တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်န့ၣ် ဆွၢလီၤက့ၤဝဲဆူထံကီၢ်လၢဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဂ့ၢ် တဖၣ်အပဒိၣ်အိၣ်တဘျီယီလီၤ. တၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဂ့ၢ်လၢ ဘၣ်တၢ်ပၣ်ဖျိၣ်ပၣ်စၢၤတဖၣ်ဒီး တၢ်သံကွၢ် တဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ယုက့ၤအတၢ်စံးဆၢလၢ ထံကီၢ်ပဒိၣ်အိၣ်ခီဖျိၣ်လံာ်လၢဘၣ်တၢ်ကိး အီၤလၢ လံာ်ဆဲးကျၢတၢ်ဂ့ၢ် ဆွၢန့ၣ်ဝံၤ, ဘၣ်တၢ်ဆွၢယီၤအီၤဆူကမ်းတံၢ်အအိၣ်တချူးဒ်းလၢ တၢ်သမံ သမိးနီၢ်ကီၢ်အခါန့ၣ်လီၤ.

- ကနဦးအစီရင်ခံစာသည် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ အစီရင်ခံစာတင်သွင်းသော အချိန်ကာလ၌ ရှိသော အမျိုးသမီးများ၏ အခြေအနေကို အသေးစိတ်နှင့်ပြည့်စုံစွာဖော်ပြရန်ဖြစ်ပါသည်။ နောက်ဆက်တွဲဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှုများကို တိုင်းတာနိုင်ရေးအတွက် ဖော်ပြခြင်းမျိုးဖြစ်ပါသည်။
- ဒုတိယဖြစ်သော သတ်မှတ်အချိန်ကာလအတွက် အစီရင်ခံစာများမှာ နောက်ဆုံးအစီရင်ခံစာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ နောက်ဆုံးအခြေအနေများကို ဖော်ပြရန်ဖြစ်ပြီး၊ ပြီးခဲ့သည့်လေးနှစ်တာကာလအတွင်း ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုများ၊ ရလဒ်များ၊ မူဝါဒနှင့်အစီအမံများ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများနှင့် ညီလာခံသဘောတူညီမှုများအရ အစိုးရ၏ တာဝန်ရှိမှုများ အပြည့်အဝအကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရေးအတွက် အဟန့်အတားများပါဝင်ပါသည်။

How does the Committee review Reports

၂။ ကော်မတီမှအစီရင်ခံစာများကိုပြန်လည်သုံးသပ်ပုံ

အကြံပြုလေ့လာသည့်လုပ်ငန်းအဖွဲ့

- အစိုးရ၏အစီရင်ခံစာအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းမပြုမီ နှစ်ပိုင်းခွဲ၍ ဆောင်ရွက်ပါသည်။ စီဒေါက်ကော်မတီ၏ အကြံပြုလေ့လာသည့်လုပ်ငန်းအဖွဲ့မှ ညီလာခံသဘောတူညီမှုများအပေါ် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အဓိကကျသည့် အရေးကိစ္စများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကောက်နုတ်ချက်များ၊ မေးခွန်းများ ကိုစုစည်းပါသည်။
- ကုလသမဂ္ဂ၏ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာအစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းတို့မှ ကိုယ်စားလှယ်များကိုဖိတ်ခေါ်၍ စုစည်းထားသည့်အရေးကိစ္စများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သတင်းအချက်အလက်တို့ကို ရယူပါသည်။
- စုစည်းထားသည့် ကောက်နုတ်ချက်နှင့်မေးခွန်းများကို သက်ဆိုင်ရာအစိုးရထံသို့ ချက်ချင်းပေးပို့ပါသည်။
ကောက်နုတ်ချက်နှင့် မေးခွန်းများနှင့်ပတ်သက်၍ အစိုးရထံမှ ပေါင်းကူးအစီရင်ခံစာဟု ခေါ်လေ့ရှိသောစာဖြင့် ရေးသားတုံ့ပြန်မှုကိုတောင်းဆိုပြီး တရားဝင်သုံးသပ်သည့် လုပ်ငန်းမတိုင်မီကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များ သို့ပေးပို့ပါသည်။

တစ်စံးကတိၤ သကိးလာတၢ်ဂ့ၤထီၣ်အဂီၢ်

- ကမံးတံၣ်န့ၣ်စံးကတိၤသကိးတၢ်ဒီး ထံကီၢ်ပဒိၣ်ခၢၣ်စးလၢအဆၢန့ၣ်တၢ်ဂ့ၤတဖၣ်, အတၢ်ဂ့ၤဖီခိၣ်လၢ တၢ်ကမၤ ဂ့ၤထီၣ်တၢ်အဂီၢ်လီၤ.
- လၢတၢ်ကစံးကတိၤသကိးတၢ်ဒီးကမံးတံၣ်အဂီၢ်န့ၣ်, တၢ်မုၢ်လၢဝဲဒၣ်လၢ ထံကီၢ်ပဒိၣ်န့ၣ် ကဆၢ လီၤဝဲဒၣ်ပှၤ လၢအသ့အဘၣ်ဒီးန့ၣ်ပၢၢ်တၢ်ဂ့ၤတၢ်ကျိၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲးဒီး အပတီၢ်ထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ.
- ဒ်သိးကမ့ၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်ကသ့ၣ်ညါဘၣ်ဝဲအဂီၢ်, လံၣ်ဆၢန့ၣ်တၢ်ဂ့ၤတဖၣ်ဘၣ်တၢ်သမံသမိးအီၤ လၢ တၢ်န့ၣ်ဟ့ၣ်ဘၣ်အီၤအပူၤလီၤ. ပှၤအခိၣ်လၢထံကီၢ်ပဒိၣ်အခၢၣ်စးန့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကတိၤဆၢန့ၣ်လၢ တယံၣ်န့ၣ် ဒီး(၃၀)မံးနံး, ဖဲတၢ်န့ၣ်ဟ့ၣ်ဘၣ်တၢ်သမံသမိးလံၣ်ဆၢန့ၣ်တၢ်ဂ့ၤအခါန့ၣ်လီၤ.
- လၢတၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါပၣ်စၢၤတၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးလၢ ထံကီၢ်တဘျီအတၢ်ဂ့ၤတၢ်ကျိၤအဖီခိၣ်န့ၣ်, ပှၤဘၣ်မူ ဘၣ်ဒါလၢကမံးတံၣ်ပှၤတဖၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်လီၤ.
- ဖဲကမံးတံၣ်အပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် သံကွၢ်တၢ်ဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်, ထံကီၢ်ပဒိၣ်အခၢၣ်စးတဖၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ် က့ၤတၢ်စံး ဆၢအခွဲးအယၢ်အိၣ်ဝဲ, ဒီးတၢ်သံကွၢ်စံးဆၢတဖၣ်ဘၣ်တၢ်မၤအီၤတုၤလၢ စံၣ်ဒီအတၢ် အၢၣ်လီၤတူၢ်လိၣ်အတၢ် ဂ့ၤတဖၣ်အဂီၢ်တၢ်လၢပှဲၤဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သမံသမိး, ခံကွၢ်စီၤကွၢ်ဒီးပၢ်ဖျိၣ်ဖျိၣ်လိးတၢ်ဂ့ၢ်

- တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ ထံကီၢ်ပဒိၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ်, ကမံးတံၣ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါဒီးမၤဖျိၣ်လီၤက့ၤ ဝဲဒၣ်လီၤ.
- ဖဲတၢ်စံးကတိၤသကိးလာတၢ်ဂ့ၤထီၣ်အဂီၢ်ဝံၤ အလီၢ်ခံန့ၣ်လၢတၢ်ကပၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဂ့ၢ်လၢ တၢ်ပၢ်ဖျိၣ်မၤဖျိၣ်လီၤအီၤတဖၣ်အဂီၢ်, ကမံးတံၣ်တဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကးတံၣ်တြၢအတၢ်အိၣ် ဖျိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ထံကီၢ်ပဒိၣ်တဖၣ်ဒ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ် အတၢ်ဘၣ်သးအတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအဖီခိၣ် ကဘၣ်မၤလၢပှဲၤ ဝဲအဂီၢ် မ့ၢ်တၢ်လၢအကါဒိၣ်အသိး, အလီၢ်အိၣ်လၢကဘၣ်မၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ် ကမံးတံၣ်အတၢ် ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါ တၢ်ဂ့ၢ်အတၢ်ပၢ်ဖျါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

အပြုသဘောဆွေးနွေးခြင်း

- ကော်မတီအနေဖြင့် အစီရင်ခံစာတင်သွင်းသည့်အစိုးရ၏ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အပြုသဘောဆွေးနွေး ခြင်းဖြင့် အစီရင်ခံစာကို သုံးသပ်မှုပြုပါသည်။
- ကော်မတီနှင့်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန် အစိုးရတစ်ရပ်အနေဖြင့် နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူများအပါအဝင် အဆင့်မြင့်ကိုယ်စားလှယ်များကိုစေလွှတ်ရန် မျှော်မှန်းပါသည်။
- အများပြည်သူသိရှိစေနိုင်ရန် အစီရင်ခံစာများကို ကြားနာစိစစ်မှုပြုပါသည်။ အစိုးရကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်မှ တရားဝင်ကြားနာစစ်ဆေးမှုတွင် မိနစ်(၃၀)ထက်မပိုသည့် အဖွင့်အမှာစကားပြောကြားပါ သည်။
- ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များအနေဖြင့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ သတင်းအချက်အလက်များအပေါ် ကျယ်ပြန့်စွာ/ သေချာစွာလေ့လာထားမှုကိုအခြေခံ၍ မေးခွန်းများကိုမေးလေ့ရှိပါသည်။
- ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်အချို့မှ မေးခွန်းများမေးပြီးသည့်အခါ နိုင်ငံတော်/အစိုးရအဖွဲ့အနေဖြင့် တုံ့ပြန်ဖြေကြားရန်အခွင့်အရေးရှိပြီး၊ စီဒေါသဘောတူညီမှုတွင်ရှိသော အကြောင်းအရာများအားလုံး ခြုံငုံမိသည်အထိ အမေးအဖြေကိုပြုလုပ်ပါသည်။

အနှစ်ချုပ်လေ့လာဆန်းစစ်ချက်

- အစိုးရများ၏ အစီရင်ခံစာတင်ပြမှုအပေါ် ကော်မတီမှ အနှစ်ချုပ်လေ့လာဆန်းစစ်မှုကို ပြုလုပ်ပါသည်။
- အပြုသဘောဆွေးနွေးမှုအပြီးတွင် အနှစ်ချုပ်လေ့လာဆန်းစစ်မှုတွင် ဖော်ပြရန်အချက်များအတွက် ကော်မတီအနေဖြင့် တံခါးပိတ်အစည်းအဝေးကို ပြုလုပ်ပါသည်။
- အစိုးရအနေဖြင့် ညီလာခံသဘောတူညီမှု၏ကတိကဝတ်များကို ဖြည့်ဆည်းရေးအတွက် အရေးပါသည့် စနစ်အဖြစ်၊ ကော်မတီ၏ လေ့လာသုံးသပ်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်လိုအပ်ပါသည်။

လၢတၢ်မၤကံထီၣ်လိၣ်ထီၣ်ခံၣ်ဒီအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤဂီၢ် လံၣ်ဆၢထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်, တၢ်ကၠာကၠိလၢတမ့ၢ်ထံကီၢ် ပဒိၣ်အတၢ်ကၠာကၠိ (အဲၣ်(န)က့ၢ်အိၣ်) သ့ၣ်တဖၣ်အသန့ၣ်

- လၢတၢ်ကကွဲးဆၢထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဆူစံၣ်ဒီအိၣ်အဂီၢ်န့ၣ် (အဲၣ်(န)က့ၢ်အိၣ်) အတၢ်ကရၢကရိသ့ၣ်တဖၣ်ကမၤသကိး ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ဆၢ, လၢတၢ်ကကွဲးဆၢထီၣ်လံၣ်အကျိၤအကွၢ်န့ၣ်, တၢ်လၢထံကီၢ်ပဒိၣ်မၤဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဆိၣ်ထွဲဒီး မၤအမၤဝဲ၊ ဒီးအိၣ်စိးကွၢ်ဟ့ၣ်ကွၢ်စ့ၣ်ဝဲဒ်လၢအံၤအသိးသ့ၣ်ဒၣ်လီၤ.
 - လံၣ်လၢထံကီၢ်ပဒိၣ်ကွဲးဆၢထီၣ်အိၣ်ဆူ စံၣ်ဒီအိၣ်အိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်အဖီခိၣ် အဝဲသ့ၣ်ကွဲးဆၢထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢလံၣ်ကိး ဝဲလၢ Shadow Reprot, အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ထံၣ်အလံၣ်ဆၢထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်, မ့တမ့ၢ်ကွဲးဆၢထီၣ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ် လီၤလီၤဆီဆီသ့ၣ် ဒၣ်လီၤ.
 - ဖဲစံၣ်ဒီကမံၤတံၣ်သမံၤသမိးဒီး ခံကွၢ်စိးကွၢ်ပဒိၣ်အတၢ်ကကွဲးဆၢထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အခါန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်လဲၤထီၣ်ဒီး ဒီကန့ၣ်ဝဲ သ့လီၤ.
 - လၢတၢ်ပၤပိၣ်ဖျိၣ်ဖျိၣ်လီၤက့ၤတၢ်ဂ့ၢ်အဖီခိၣ်န့ၣ်ဒ်သိးတၢ်ဂ့ၢ်လၢအကါဒိၣ်တဖၣ်သ့တအိၣ်လီၤတံၣ်အဂီၢ် အဝဲသ့ၣ် ဟ့ၣ်က့ၢ်တၢ်လၢထးခိၣ်သ့ၣ်ဒၣ်လီၤ.
 - လၢတၢ်မၤလၢထီၣ်ပွဲၤထီၣ်ဒီး ဒူးကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်က့ၤကမံၤတံၣ်အတၢ်ပၤပိၣ်ဖျိၣ်မၤဖျိၣ်လီၤ က့ၤတၢ်ဂ့ၢ်အတၢ်မၤဖီ ခိၣ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးကွၢ်ဟ့ၣ်ဝဲသ့န့ၣ်လီၤ.

စီဒေါအကောင်အထည်ဖော်မှုအားအစီရင်ခံခြင်းတွင်အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့ (အန်ဂျီအို)များ၏အခန်းကဏ္ဍ

- စီဒေါကော်မတီမှနိုင်ငံတော်/အစိုးရအဖွဲ့များ အစီရင်ခံစာရေးသားရန်အတွက် စီဒေါအစီရင်ခံစာရေးသားသည့်လုပ်ငန်းစဉ်တွင် အန်ဂျီအိုများအနေဖြင့် တရားဝင်ပါဝင်မှုမရှိသော်လည်း အစီရင်ခံသည့်နည်းစနစ်ကိုအသုံးပြု၍ အစိုးရ၏ အကောင်အထည်ဖော်မှုအပိုင်းတွင် ထောက်ခံတိုက်တွန်းခြင်း၊ စောင့်ကြည့်ခြင်းတို့ကို အောက်ပါအတိုင်းဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။
 - စီဒေါကော်မတီသို့တင်ပြရန် **Shadow Report**ခေါ် အစိုးရ၏အစီရင်ခံစာအပေါ် သုံးသပ်သည့် အစီရင်ခံစာ(သို့) သီးခြားအစီရင်ခံစာရေးသားတင်ပြခြင်း၊
 - အစိုးရ၏ အစီရင်ခံစာကိုကော်မတီမှ သုံးသပ်ဆွေးနွေးသည့်အချိန်တွင် တက်ရောက်လေ့လာခြင်း၊
 - အနှစ်ချုပ်သုံးသပ်ချက်တွင် အရေးကြီးသည့်အကြောင်းအရာများ ပါဝင်မှုမရှိစေရေးအတွက် ကော်မတီသို့ နှုတ်အားဖြင့်တင်ပြပြောဆိုခြင်းနှင့်
 - ကော်မတီ၏ အနှစ်ချုပ်သုံးသပ်ချက်များအပေါ် အကောင်အထည်ဖော်မှုအား စောင့်ကြည့်ပေးခြင်း၊

- - အဲဒါ(န)ကွဲအိတ်တဖန် အိတ်သတျာနစသမအ အပူနန့, တၢ်လၢထံကီၢ်ပဒိၣ်ကွဲးဆှၢထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်-တၢ်ကျိၤသ့ၣ် တဖန်အဖီခိၣ်, တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်တဘျီသ့ၣ်ဘၣ်သးဝဲအဂ့ၢ်တဖန်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်ပၣ်-လီၤတဲၣ်ဝဲတဖန်န့ၣ် ကဘျီတၢ်ဒူးန့ၣ်ဝဲအဂီၢ်, ဘၣ်တၢ်သုအိၤန့ၣ်လီၤ.
- ဝိသတျာနစသမအ (မ့တမ့ၢ်) လံၣ်လၢတၢ်ကွဲးဆှၢထီၣ်လီၤဆီအိၤန့ၣ်ပၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်ပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤသ-့ၣ်တဖန် အတၢ်အိၣ်သး, တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျီဒီး သန့အတၢ်အိၣ်သးလၢ ပိၣ်မုၢ်တဖန်အဖီခိၣ်, ဒီးဖဲတၢ်-ကွဲးဆှၢထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ် အဆၢကတီၢ်န့ၣ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အတၢ်အိၣ်သး, တၢ်ဂ့ၢ်လၢအကါဒိၣ်တဖန်ဖျါ-ထီၣ်ဝဲဒၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢလံၣ်အၢအပူၤညီန့ၢ်တၢ်ပၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်အိၣ်အသးလီၤဆီလိၣ်သးလၢ သန့ဒီးတၢ်ဖဲတၢ်မၤအဘၢၣ်စၤ သ့ၣ်တဖန်လီၤ.
- အဲဒါ(န)ကွဲအိတ်အလံၣ်ဆှၢထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖန်န့ၣ်ကဲထီၣ်တၢ်မၤစၤလၢ တၢ်ကသ့ၣ်ညါဘၣ်ထ-ဝဲကီၢ်ပဒိၣ် သ့ၣ်တဖန်အတၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်မၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်စံၣ်ဒိအတၢ်အၢၣ်-လီၤအဂီၢ်န့ၣ်, တၢ်လၢ အလီၢ် အိၣ်ဒီးဝဲတဖန်, ဒီးတၢ်လၢအဂံၢ်စၢ်ဘါစၢ်တဖန်အဂ့ၢ်လီၤ.
- လၢတၢ်ကပၣ်ဂၢ်ပၣ်ကျၢၤထံကီၢ်ပဒိၣ်အလံၣ်ဆှၢထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တဖန်အဂီၢ်, လံၣ်အံၤကဲထီၣ်တ-ၢ်မၤစၤလၢ တၢ်ကထံၣ်န့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်အကါဒိၣ်လၢအိၣ်လီၤတဲၣ်သ့ၣ်တဖန်အပီ, စံၣ်ဒိန့ၢ်ကွၢ်လၢဒီးတူၢ်-လိၣ်ဝဲဒၣ်အဲဒါ(န)ကွဲအိတ် အိၣ်အလံၣ်သ့ၣ်တဖန်အံၤန့ၣ်လီၤ.

- အဲန်ဂျီအိုများမှ ၎င်းတို့၏ **Shadow Report**(သို့) သီးခြားအစီရင်ခံစာကို အစိုးရ၏ အစီရင်ခံစာတွင် သဘောမတူသည့်အချက်များ(သို့) ချန်ထားသည့်အချက်များကို ထောက်ပြန်ရအတွက်အသုံးပြုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
- **Shadow Report** (သို့) သီးခြားအစီရင်ခံစာသည် အမျိုးသမီးများ၏အခြေအနေ၊ မူဝါဒနှင့် ဥပဒေများ၏ အမျိုးသမီးများအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုနှင့် အစီရင်ခံသည့်ကာလအတွင်း တိုးတက်မှုအခြေအနေတို့ကို ဖော်ပြသည့် အရေးပါသောစိစစ်သုံးသပ်ချက်များ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ယင်းအစီရင်ခံစာများသည် မူဝါဒများနှင့် အကောင်အထည်ဖော်မှုတို့၏ ကွာဟချက်များကို ဖော်ထုတ်လေ့ရှိပါသည်။
- အဲန်ဂျီအိုများ၏ အစီရင်ခံစာသည် အစိုးရ၏ စီဒေါသဘောတူညီချက်များကို နိုင်ငံတော်မှ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် လိုအပ်ချက်များ၊ အားနည်းချက်များကို ဖော်ထုတ်ရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေ ပါသည်။
- အစိုးရများ၏အစီရင်ခံစာတို့ကို အတည်ပြုရန်နှင့် အစီရင်ခံစာတွင်မပါရှိသော အရေးကြီးသည့် အကြောင်းအရာတို့ကို ဖော်ထုတ်ရာတွင် အထောက်အကူပြုစေသည့်အတွက် စီဒေါကော်မတီမှ အဲန်ဂျီအိုများ၏ အစီရင်ခံစာများကို ကြိုဆိုလက်ခံပါသည်။

တၢ်အၢၣ်လီၤဘၣ်သးအလံၣ်ပိၣ်ထွဲစံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလံၣ်

စံၣ်ဒီအတၢ်အၢၣ်လီၤဘၣ်သး အလံၣ်ပိၣ်ထွဲအံၤဘၣ်တၢ်ပၣ်ဂၢၢ်ပၣ်ကျၢၤအီၤဖဲလၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်ဖဲ ၁၉၉၉ နံၣ်လၢဒိၣ်စ့ဘၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်အၢၣ်လီၤဘၣ်သးအပူၤန့ၣ်-

- လၢထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤပှၤတဂၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပှၤတဖုဖုမ့ၢ်ဂ့ၤမ့ၢ် အဲၣ်ဒီးဘျီဘၣ်ဘျီလီၤကွဲးတၢ်ဒ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢ လၢသ့ၣ်တဖၣ် အသိးန့ၣ်ပတံထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လီၤလီၤဆူစံၣ်ဒီကမံၤတံၣ်အအိၣ်သ့ဝဲဒၣ်လီၤ.
 - တၢ်မၤန့ၣ်မၤပှၤအတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်အဖီခိၣ်, မ့ၢ်လၢတၢ်မၤဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးက့ၤအီၤလၢထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတသ့လၢ ဘၣ်အယီ
 - ပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်မ့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤတတီတလီၤအီၤအၢအၢသီသီ, မ့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်က့ၣ်ကျဲၤ ဒီးမၤအီၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲးအယီ.
- မ့ၢ်တၢ်မၤစၢၤလၢ ကမၤဂၢၢ်မၤကျၢၤစံၣ်ဒီအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ ကကဲထီၣ်လိၣ်လၢထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤဒီးထံကီၢ်အါဘျီ အဂီၢ်.
- ပှၤတဂၤစုၣ်စုၣ်, မ့ၢ်တမ့ၢ်ပှၤအဖုကရၢတဖၣ် မ့ၢ်ကဲထီၣ်ပှၤလၢထံလီၢ်ပဒိၣ်မၤန့ၣ်မၤပှၤအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်, တၢ်ဝဲဒၣ် ဆူစံၣ်ဒီကမံၤတံၣ်အခွဲးအိၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. (လၢလံၣ်ပူၤဒုးနဲၣ်ဝဲလၢ, တၢ်ဆဲးကျၢၤန့ၣ်လီၤ.)
- ထံကီၢ်လၢပိၣ်မုၢ်တဖၣ်အခွဲးအယၢ် ဘၣ်တၢ်မၤတတီတလီၤအီၤအၢအၢသီသီ, မ့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်က့ၣ်ကျဲၤ မၤအီၤလီၤ တံၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်, စံၣ်ဒီန့ၣ်လီၤ သမံသမိးအီၤသ့ဝဲ, မ့ၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီး, ဒီးသမံသမိးအသးခီဖျိတၢ်ဆဲးကျၢၤသ့ဝဲဒၣ်လီၤ.

နောက်ဆက်တွဲအခြေပြုသဘောတူညီချက်ဆိုသည်မှာအဘယ်နည်း။

စီဒေါ၏နောက်ဆက်တွဲအခြေပြုသဘောတူညီချက်ကို ၁၉၉၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေညီလာခံမှအတည်ပြုခဲ့ပါသည်။

ဤသဘောတူညီချက်တွင် -

- ပြည်တွင်းမှပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်း(သို့)အစုအဖွဲ့များအနေဖြင့် အောက်ပါအခြေနေများအတွက် ပြုပြင်လို သည် များကို စီဒေါကော်မတီသို့ တိုက်ရိုက်တောင်းဆိုနိုင်ပါမည်-
 - အကြမ်းဖက်မှုဖြစ်စဉ်များကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် ပြည်တွင်း၌နည်းလမ်းများမရှိတော့ခြင်း။
 - အမျိုးသမီးအခွင့်အရေးများအပေါ် ဆိုးဝါးစွာ(သို့)စနစ်တကျချိုးဖောက်လျက်ရှိခြင်း။
- ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာအဆင့်တွင် စီဒေါအကောင်အထည်ဖော်မှုခိုင်မာရေးကို အထောက်အကူပြုခြင်း။
- ပုဂ္ဂလိကများ(သို့)အစုအဖွဲ့များအနေဖြင့် အစိုးရဖိနှိပ်မှု၏ သားကောင်များအဖြစ်ကျရောက်နေပါက စီဒေါကော်မတီသို့တိုက်ရိုက်တိုင်တန်းခွင့်ရှိပါသည်။ (သဘောတူညီချက်တွင် ဆက်သွယ်ခြင်းဟု ညွှန်းဆိုထားပါသည်။)
- အမျိုးသမီးအခွင့်အရေးများကို ဆိုးဝါးစွာ(သို့) စနစ်တကျချိုးဖောက်လျက်ရှိသောအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများအတွင်း စီဒေါကော်မတီမှစုံစမ်းပိုင်ခွင့်ရှိပြီး၊ အစိုးရအဖွဲ့မှလည်း စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကိုရှောင်၍ ဆက်သွယ်ခြင်းနည်းစနစ်ကို ခွင့်ပြုခွင့်ရှိပါသည်။

တၢ်တူၢ်လိၤဆိၣ်ထွဲအကလုာ်ကလုာ်

- ❖ တၢ်ဘၣ်သးအတၢ်တူၢ်လိၤလၢစံၣ်ဒီအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်တဖၣ်ဒ်သးအဒီပညီကအိၣ်ဖျိၣ်ဆဲးအဂီၢ်န့ၣ်, လၢလိၤ အဆၢၤ၂၁အပူၤတၢ်ပၤလီၤဝဲဒၣ်တၢ်အၢၤသလီၤဆိၣ်ထွဲအကလုာ်ကလုာ် ၂၈ဘီန့ၣ်လီၤ.
- ❖ တၢ်အၢၣ်လီၤဆိၣ်ထွဲ အကလုာ်ကလုာ်တဖၣ်အံၤပၤဖျါထီၣ်တၢ်ဖဲ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်အတၢ်ဘၣ်သး တူၢ်လိၤ အတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်ဘၣ်အိၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဆဲးအခါန့ၣ်လီၤ.
- ❖ တၢ်မၤတၢ်ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဂ့ၢ်လၢအကါဒိၣ်တဖၣ်, ဖဲထံကီၢ်ပဒိၣ်အလံာ်ဆၢန့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ် သမံသမိး ဒီးခံကွၢ်စီၤကွၢ်အီၤအခါန့ၣ်လီၤ.
- ❖ တၢ်အၢၣ်လီၤဆိၣ်ထွဲအကလုာ်ကလုာ်အကျါ, နီၣ်ဂံၢ် (၁၈)န့ၣ်ဘၣ်ထွဲဒီး ပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤလၢကွၢ်ဂီၤ တလၢပွဲၤဒီး ဘၣ်လီၣ်ဘၣ်စးသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အဂ့ၢ်လီၤ.
- ❖ တၢ်အၢၣ်လီၤဆိၣ်ထွဲအကလုာ်ကလုာ်နီၣ်ဂံၢ် (၁၉)န့ၣ်ဘၣ်ထွဲဒီးမုၢ်-ခွါအတၢ်အိၣ်သးအဖီခိၣ်ပိၣ်မုၢ် သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်မၤနၢၤမၤပုၤအီၤအဂ့ၢ်လီၤ.
- ❖ တၢ်အၢၣ်လီၤဆိၣ်ထွဲအကလုာ်ကလုာ်နီၣ်ဂံၢ် (၂၁)န့ၣ်ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဆီဟံၣ်ဆီယီအပူၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် ကဘၣ် အိၣ်ဝဲတုၤသးသးအဂ့ၢ်လီၤ. (အဆၢ-၁၆)
- ❖ တၢ်အၢၣ်လီၤဆိၣ်ထွဲအကလုာ်ကလုာ်နီၣ်ဂံၢ် (၂၃)န့ၣ်ဘၣ်ထွဲဒီး ပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ် ဘၣ်ထွဲဒ်ထံ ဖိကီၢ်ဖိတၢ်အတၢ်အိၣ်မူအဂ့ၢ်လီၤ. (အဆၢ-၇)
- ❖ တၢ်အၢၣ်လီၤဆိၣ်ထွဲအကလုာ်ကလုာ်နီၣ်ဂံၢ် (၂၄)န့ၣ်ဘၣ်ထွဲဒီး ပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်အိၣ် ဆူၣ်အိၣ်ချ့ အဂ့ၢ်လီၤ. (အဆၢ-၁၂)
- ❖ တၢ်အၢၣ်လီၤဆိၣ်ထွဲအကလုာ်ကလုာ်နီၣ်ဂံၢ် (၂၅)န့ၣ်ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်ကဘၣ်မၤပၤစၢၤ အီၤ လီၤလီၤ ဆီဆီတဖၣ်လီၤ.
- ❖ တၢ်အၢၣ်လီၤဆိၣ်ထွဲအကလုာ်ကလုာ်နီၣ်ဂံၢ် (၂၆)န့ၣ်ဘၣ်ထွဲဒီး ပိၣ်မုၢ်လၢသးလီၢ်သးကျဲးဒီး လဲၤမၤ တၢ်တဖၣ် အဂ့ၢ်လီၤ.
- ❖ တၢ်အၢၣ်လီၤဆိၣ်ထွဲအကလုာ်ကလုာ်နီၣ်ဂံၢ် (၂၇)န့ၣ်ဘၣ်ထွဲဒီး ပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤလၢသ့ၣ်က့သးပုၤတဖၣ် လီၤ.
- ❖ တၢ်အၢၣ်လီၤဆိၣ်ထွဲအကလုာ်ကလုာ်နီၣ်ဂံၢ် (၂၈)န့ၣ်ဘၣ်ထွဲဒီး ထံကီၢ်မူဒါလၢအထါဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

အထွေထွေထောက်ခံချက်များ

- ❖ စီဒေါက်မတီမှ ညီလာခံသဘောတူညီချက်များ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပိုမိုရှင်းလင်းမှုရှိစေရေး အတွက် အပိုဒ် ၂၁ နှင့်အညီ အထွေထွေထောက်ခံတိုက်တွန်းချက် ၂၈ ချက်ကို ချမှတ်အတည်ပြုထားပါသည်။
- ❖ အထွေထွေထောက်ခံတိုက်တွန်းချက်များသည် ညီလာခံသဘောတူညီချက်များ၏ ရှင်းလင်းတိကျသောအပိုဒ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ဖော်ညွှန်းထားပါသည်။
- ❖ နိုင်ငံတော်အစိုးရများ၏ အစီရင်ခံစာများကို စိစစ်သုံးသပ်ရာတွင် အရေးပါသည့် အကြောင်းအရာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။
- ❖ အထွေထွေထောက်ခံချက်အမှတ် (၁၈)သည် မသန်မစွမ်းအမျိုးသမီးများ၏ အခွင့်အရေးနှင့် သက်ဆိုင်ပါသည်။
- ❖ အထွေထွေထောက်ခံချက်အမှတ် (၁၉)သည် ကျား/မ ဖြစ်တည်မှုကို အခြေပြု၍ အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပါသည်။
- ❖ အထွေထွေထောက်ခံချက်အမှတ် (၂၁)သည် အိမ်ထောင်ပြုခြင်းနှင့် မိသားစုဆက်ဆံခြင်းတွင် တန်းတူညီမျှရေးနှင့် သက်ဆိုင်ပါသည်။ (အပိုဒ် - ၁၆)
- ❖ အထွေထွေထောက်ခံချက်အမှတ် (၂၃)သည် ပြည်သူ့ဘဝတွင် အမျိုးသမီးပါဝင်မှုအပိုင်းနှင့် သက်ဆိုင်ပါသည်။ (အပိုဒ် - ၇)
- ❖ အထွေထွေထောက်ခံချက်အမှတ် (၂၄)မှာ အမျိုးသမီးများ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် ပတ်သက်သည်။ (အပိုဒ် - ၁၂)
- ❖ အထွေထွေထောက်ခံချက်အမှတ်(၂၅)သည် ယာယီအထူးဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် သက်ဆိုင်ပါသည်။
- ❖ အထွေထွေထောက်ခံချက်အမှတ်(၂၆)သည် ရွှေ့ပြောင်းအမျိုးသမီးလုပ်သားများနှင့် ပတ်သက်ပါသည်။
- ❖ အထွေထွေထောက်ခံချက်အမှတ်(၂၇)သည် သက်ကြီးပိုင်းအမျိုးသမီးများနှင့် ပတ်သက်ပါသည်။
- ❖ အထွေထွေထောက်ခံချက်အမှတ်(၂၈)မှာ နိုင်ငံတော်၏ အရေးကြီးသောတာဝန်များနှင့် ပတ်သက်ပါသည်။

